

'T Kriekende kriekske – J.J. Cremer

Het handschrift is gedateerd 22 juli - 18 september 1856 en is in het bezit van de Koninklijke bibliotheek. De novelle is waarschijnlijk geschreven in Loenen aan de Vecht.

Even eens in de Koninklijke bibliotheek: het handschrift van de Duitse vertaling: Das zirpende Grillchen. [Gedateerd tussen ca. 1862 en 1880]. Uit: Stukken van of met betrekking tot J.J. Cremer ; nr. 14. Anonieme vertaling van 't Kriekende kriekske (1856); Met correcties door de auteur. 30 fol.

1^e druk in: De Geldersche volksalmanak, 1857. Arnhem: A. Nijhoff & Zn., 1857. p. 102-167. Met afb.

2e druk in: Nieuwe Over-Betuwsche vertellingen. Leiden: A.W. Sijthoff, 1866. p. 45-80.

3e druk: In de Betuwe : licht en schaduw. Leiden: A.W. Sijthoff, c. 1868. 46 p.

4e druk: Betuwsche novellen. Leiden: A.W. Sijthoff, [1870]. 't Kriekende kriekske, p. 45-80. En Grietje op 't Honings-arf.

5e druk: 't kriekende kriekske : Overbetuwsche vertelling. Leiden: A.W. Sijthoff, [1874]. 46 p. 4e druk. Algemeene bibliotheek, no. 69.

6e druk in: Overbetuwsche novellen. - Leiden: A.W. Sijthoff, 1877. p. 45-80. (met 8 andere novellen uitgegeven).

7e druk in: Overbetuwsche novellen. Amsterdam: Gebr. Koster, [1880]. p. 45-80. (samen met Grietje op 't Honings-arf).

8e druk in: Romantische werken, deel 12. Amsterdam: D. Noothoven Van Goor, 1881. p. 1-30

9e druk in: Overbetuwsche novellen. Leiden: A.W. Sijthoff, ca. 1881. 7^e druk. p. 1-27. Vijftig-cents-editie, no. 18.

10e druk in: Overbetuwsche novellen. Leiden: A.W. Sijthoff, ca. 1900. 9e druk. p. 1-27. Bibliotheek van Nederlandsche schrijvers.

11e druk in: Overbetuwsche novellen. Leiden: A.W. Sijthoff, ca. 1900. 10e druk. p. 1-27. Bibliotheek van Nederlandsche schrijvers.

12e druk in: Leidsche herdrukken. Leiden: A.W. Sijthoff, 1905. Leidsche herdrukken, no. 1. p. 32-58.

13e druk in: : 't Pauweveerke, enz. tien novellen. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij., [1909]. p. 32-58. Bibliotheek voor het Nederlandsche volk. Deel 2. (Nieuwe uitgave van de Leidsche herdrukken).

14e druk in: Overbetuwsche novellen: 't kriekende kriekske [...et al.]. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij., ca. 1920. 11e druk. p. 1-27.

15e druk in: Overbetuwsche novellen: 't kriekende kriekske [...et al.]. Leiden: A.W. Sijthoff's uitgeverij, ca. 1935. 12e druk. Romantische werken. p. 1-27.

16e druk in: Overbetuwsche novellen: 't kriekende kriekske [et al.]. Leiden: A.W. Sijthoff's uitgeverij n.v., [1940]. 13^e druk. 365 p.

17e druk in: Schoeffele ien de hof : Betuwsche vertellingen. Nijmegen: Drukkerij Trio, 1980. p. 1-21. Bewerkt door Thijs van Woerkom.

18e druk in: Distels in 't weiland : Over-Betuwsche vertellingen ... [ingeleid door H.J. Eijssens. 's-Gravenhage: Kruseman's uitgeversmaatschappij b.v., [1980]. p. 37-66. Met afb. Fotografische herdruk van de uitgave uit 1865.

19e druk: Het kriegende kriekske : een verhaal uit de Driel in de Betuwe : uit Overbetuwsche novellen van J.J. Cremer : bewerkt door Jan Sterenborg. Bewerking van de 10^e druk van Sijthoff. 's Gravenmoer, augustus 2011. Met afbeeldingen, samenvatting en vertaling van Drielse woorden (dialect) naar hedendaags Nederlands. Alleen digitaal verschenen via [naar novelle](#). (De vrije culturele ruimte).

Vertaling in het Duits:

Das zirpende Grillchen. In: Holländische Novellen : nach dem Niederländischen von W. Lange, Fr. Schnettler und A. Steinbach. Leipzig: Druck und Verlag von Philipp Reclam jun, [1880]. p. 401-441.

Das zirpende Grillchen. New York : Gebr. K. und N. Benzinger, [188-?]. Familien-Bibliothek, 3. Ser., No. 14.; Familien-Bibliothek, No. 64. Aus dem Holländischen übersetzt von W. Lange.

No 1 76 Guss-Belagerte Novellen

134 B II / 19

Kriechende Kriechste

L. J. Bremer,

Heft 1865

Sept. 1856

22 July 16.

Op de baeren ook lasten die in den hooibou
waren! Want, al drie dagen andriest was
op ze ook lasten! Want, al drie dagen andriest was
in het ginselt om te stikken.
warm was, smoor men, en op t land waar t gemeen
de gres, hier vier gehert en gestreud, en ginselt
vier geopperd of opgelooijen, zoager die ^{maholun} ~~compon~~ en
deris de nut as olickopper, en ze dronken. - Ze don-
ken, krek wat ze krieger koates, maar veur t groot-
te deil t allerliepste konne koffice of thee uit de
teut van t ketelje.

De dorpsklok sloeg twaalf.

t was aerdig om te zien hoe al wat merkt met een :

"Lieve," "He! He!" "Eindelijk" of "Doar hei ze met d'r

traalen, gavel of harken, vallen, liet en ieder - snakte

de naar rust, t zij onder t lomme ras een der knoot mit

ges, of in de schaduw ras een gas geladen haarsagen t krek een

lang begerd plakje uitsoekt.

De potjes, pannetjes, maar t meeste de soldaten, keteljes

met den middagkost gevald gingen al ras uit de han-
den van de onstraardig, echtgenoten of traertje of reupen

in de handen der schiften der over, de aenval werd al

gromt en de landlieden jong en oud deden krek aan de

deidappels met asienbotter of de paulen met wortel,

heerlyk te goed en hadden t land twee ze met de

flakke hand den mond korten afrijzen maar.....

dronken nog erst in en quengen, er taen liggen

de een in t keur, en ander ^{ghalweg} op den buik

in derde in in ^{moog bloen, waer te waeren of} greppel en anderen ^{stiek}

gaengen krek, moog te meinden dat ze t best in werke stil krekten

slappen.

Onder de bering trekken de die t maal in t land hadde

gebragt bevond Luit Hannike ~~Flay~~ Hannike

was de enige dochter van ~~Flay~~ Pleagers die voor

(N) ~~compon~~

22

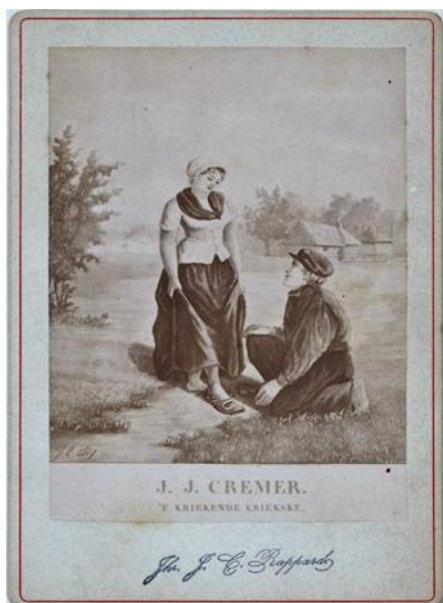
41 En ga, want nu aanblik in 't hage dieu shk-
-pende onschuld, hij ^{en hij overkomt} pynt ^{Ga!} - ga verre!
En ga, waerde lere, kom nog ^(Reis hier de doode) ~~een~~ ^{naar} te neem
om te bede: "Hooft ge een Kriekote dat Kriekt
in een woning, dat Kriekt op de heide, of Kriek
in de meide, denk dan aan haar vier heide my w' schets.
En + en - deke dan nu hart met het hooftchild
de liefde!"

10 Sept. 56.

Dit handschrift heb ik gevonden van de
zorgue / moede vriendelyk teruggevoerd!

Tekening van J.J. Cremer in de Geldersche volksalmanak van 1857 bij 't Kriekende kriekske.

Kaart met afbeelding van 't Kriekende kriekske.

Afbeelding bij een heruitgave van 't Kriekende kriekske.

Afbeelding bij een heruitgave van 't Kriekende kriekske.

Leydsche courant, 4 april 1857:

Onder de hoedanigheden, waardoor zich Cremers werk onderscheidt, noemen wij, magt over zijn onderwerp, spaarzaamheid, gemakkelijken slag van verhalen, voorstellen, voortzetten, aan een hechten, overgaan van den eenen toon in den anderen, het nemen en doen van gelukkige wendingen en grepen, (De regte Josef blz. 2—5) en het in zekeren zin onwillekeurig bereiken eener groote verhevenheid door de meest ongezochte middelen ('t **Kriekende** Kriekske blz. 133). Gaarne haalden wij de brokken aan, waarop wij het oog hebben, doch moeten ons bekorten. Wilden wij vervolgens nog kritiek uitoefenen, zouden wij ons inzonderheid naar een gebied dienen te begeven (*), waar Cremer het landleven en den boerenstand ontrouw wordt, en enkel de *Betwische Novellen* liggen voor ons. Na de uitgave zijn ze door een zesde, 't **Kriekende** Kriekske, tot een half dozijn vermeerderd. Slechts een half dozijn verhaaltjes! Oppervlakkig beschouwd, welk een gering letterkundig contingent! maar belangrijker voor de regtbank van den goeden smaak en de ware kunst en waarschijnlijk voorwaarden van leven bevattende dan menig paar lijvige boekdeelen.

Anacréon n'a laissé qu'une page
Qui flotte encor sur l'abîme du temps.

L. April 1857.

J. K.

Vaderlandsche letteroefeningen, 1857:

We spraken daar van dialect: de Heer DE VISSER heeft dat misschien wat al te duidelijk en waar, wat al te weinig gekuischt willen weêrgeven, doch zoo doende wordt de taal soms bijna onverstaanbaar. CREMER gaat, dunkt ons, zoo ver niet in zijn »*Kriekende Kriekske*». — Deze Betuwsche Novelle hebben we

Gedigitaliseerd

voor 't laatst bewaard, omdat ze de meeste aandacht verdient.

Onlangs lazen we in den *Algemeene Konst- en Letterbode* (*) eene aankondiging van de *Betuwsche Novellen* door J. J. CREMER, waarin we o. a. de volgende opmerking vonden:

»Er is iets in van die ongekunstelde frischheid, van die naïve eenvoudigheid, die, met kunst voorgesteld, hare eigenaardige aantrekkelijkheid heeft, maar — is in dit alles niet iets onwaars, iets conventioneels, en daarbij iets weeks? Of die boertjes en boerinnetjes niet wat paradijsachtig onschuldig en idylliesch braaf zijn?»

voor 't laatst bewaard, omdat ze de meeste aandacht verdient.

Onlangs lezen we in den *Algemeene Konst- en Letterbode* (*) eene aankondiging van de *Betuwsche Novellen* door J. J. CREMER, waarin we o. a. de volgende opmerking vonden:

»Er is iets in van die ongekunstelde frischheid, van die naïve eenvoudigheid, die, met kunst voorgesteld, hare eigenaardige aantrekkelijkheid heeft, maar — is in dit alles niet iets onwaars, iets conventioneels, en daarbij iets weeks? Of die boertjes en boerinetjes niet wat paradijsachtig onschuldig en idylliesch braaf zijn?»

En verder: »De boertjes en boerinetjes staan somtijds buiten de werkelijkheid, hun onschuld en eenvoud doen eer aan een ideaal, utopisch land denken, dan aan eene Nederlandsche provincie in de 19^e eeuw.»

Als CREMER, vóór het schrijven van zijn »*Kriekende Kriekske*», de wel wat gekunstelde aankondiging had kunnen lezen, waaruit we bovenstaande regels hebben aangehaald, zouden we geneigd zijn te gelooven, dat hij met de daar geopperde bedenking had ingestemd; want in dit verhaal komt slechts ééne figuur voor, die aan een ideaal zou kunnen doen denken, terwijl de overige figuren allen bewijzen, *geene* paradijsachtige onschuld te bezitten. Noch vader PLOEGERS, wiens bloed tot zijn eigen verdarf te straf ging — noch zijn zoon PETER, die door drift vervoerd en met PLOEGERS' bloed in 't lief, zijn vader een slag gaf; noch HUIBERT POLS, de arbeider, de leelijke, schrale vent, met 'n kokkerige neus en 'n kop met hoaras van 'n verreke, die PLOEGERS tegen zijn zoon PETER heeft

wijl de overige figuren allen bewijzen, *geene* paradijsachtige onschuld te bezitten. Noch vader PLOEGERS, wiens bloed tot zijn eigen verdarf te straf ging — noch zijn zoon PETER, die door drift vervoerd en met PLOEGERS' bloed in 't lief, zijn vader een slag gaf; noch HUIBERT POLS, de arbeider, de leelijke, schrale vent, met 'n kokkerige neus en 'n kop met hoar as van 'n verreke, die PLOEGERS tegen zijn zoon PETER heeft opgehitst; noch MIE SCHUILING met haar kleeding à la »wat kan 't mien schêlen», haar coiffure à la »sloddervos», hare nagels à la »smeerpoet», met haar bretoale oogen en haar lange, spitse neus, — de valsche MIE, die HANNEKE in MIECHEL's oogen heeft bezwalkt; noch, eindelijk, MIECHEL zelf, die door zijne slordige, onverdraagzame en nijdige huisvrouw tot een dronkaard is gemaakt — geen van die allen zijn idylliesch braaf. We zouden, integendeel, van oordeel zijn, dat MIECHEL, wien we uit de herinnering aan de laatste woorden van zijn gestorven vader, uit het denken aan zijne moeder, »die met de kniepbril op veur 't groote boek met de koperen klam-

(*) Van 17 Januarij 1837, N°. 3.

pen zit", de kracht zien putten om zijn duiveltje te overwinnen, en wien we na den hevigen strijd, dien hij te kampen had, toen hij aan de ontrouw van zijne HANNEKE meende te moeten gelooven, de tranen in de oogen zien blinken, »krek as dauwdropkes smergens op de bluumkes" — we zouden meenen, zeggen wij, dat MIECHEL later te diep zinkt en te veel al het goede verloochent, dat we eerst bij hem hadden opgemerkt.

In het »Kriekende Kriekske", dat men overal hoort, maar nergens te vinden is, heeft CREMER het kwaad willen schetsen door den laster te weeg gebragt. 't Is waar, MIECHEL raakt door den laster van HANNEKE af, en zoekt zijn troost in de herberg, waar hij de lange MIE maar al te zeer bereid vindt om hem verder in 't verderf te slepen; maar toch is 't wat erg dat MIECHEL bij de jeneverflesch volhardt en zijne goede inborst geheel verloochent, en als hij, die ons eerst wordt voorgesteld als een oppassende, brave jongen, die 't hart op de rechte plaats droeg, later volslagen bedorven blijkt, dan is dit niet de schuld van den laster alleen, maar wel degelijk ook van een zwak karakter. En de Schrijver heeft, of verzuimd om dit in den aanvang van zijn verhaal te doen doorschemeren, of hij heeft den val van MIECHEL, liever: zijn niet terugkeeren op den goeden weg, niet genoeg gemotiveerd. De laster zou, dunkt ons, al kwaad genoeg hebben gedaan, indien hij geleid had tot het ongelukkige huwelijk van MIECHEL en MIE. Aan 't eind van 't verhaal, als we HANNEKE PLOE-

en MIE. Aan 't eind van 't verhaal, als we HANNEKE PLOEGERS hebben zien bezwijken, nadat ze de kinderen van de stervende MIE met haar mantel heeft gedekt en in 't terugkeeren naar hare woning door de koû is bevangen geworden, zegt de Schrijver: »die laatste gang heeft haar op 't ziekbed geworpen, en 't bidden van PETER (haar broeder, dien zij jaren te voren met haar vader had verzoend) heeft den dood niet verwonnen. Zie, ze ligt daar. — Heeft haar de laster vermoord? »Wel neen!» grijnst de lafaard. — Maar ook wij zouden ons genoopt voelen »Neen!» te zeggen — »niet de laster, maar de koude heeft haar vermoord», en alweder zou, dunkt ons, de laster kwaad genoeg hebben gedaan, indien ze HANNEKE van MIECHEL gescheiden had. Misschien geldt ook hier het spreekwoord: *»Qui prouve trop, ne prouve rien.»*

Maar heeft ons het einde van 't verhaal daarom minder goed

bevallen, dit neemt niet weg dat er uitnemende *détails* in worden gevonden, die we met uitstekend genoegen hoorden en nu weder lazen. Om het volle genot van eene Betuwsche novelle van CREMER te hebben, om al het naïve van voorstelling en taal regt goed te voelen, moet men ze toch door den Schrijver zelf hooren voordragen. Zijn gunstig uiterlijk, zijn open voorhoofd en oog, dat zoo goed strookt met de frischheid en eenvoud zijner verhalen, zijne uitmuntende, losse voordragt, waardoor hij zijne personen, in de verschillende omstandigheden waarin hij ze geplaatst heeft, zoo duidelijk voor u weet te doen *leven* — dat alles geeft eene groote aantrekkelijkheid en plastische waarheid aan zijne novellen. Hij is echter den lezer, die hem niet kan *hooren* schilderen, eenigermate te gemoet gekomen door zijne teekenpen — in zijne verzamelde *Betuwsche Novellen* gaf hij de portretten zijner voornaamste personen, en in den *Gelderschen Volks-Almanak* geeft hij ons HANNEKE en MIECHEL op een allerliefst plaatje te aanschouwen.

Om op de *détails* terug te komen, stippen we hier aan: MIE op den uitkijk (bl. 109); het gesprek tusschen MIE en MIECHEL (bl. 122); MIECHEL op de loer (bl. 131); de kermis en de begrafenis (bl. 153 en volgg.); de brief van HUIBERT POLS (bl. 141), die ons herinnerde aan den brief in CONSCIENCES *Loteling*. We stippen *die détails* aan, omdat ze ons 't meest troffen; maar eigenlijk moesten wij ze allen opnoemen; want CREMER is een meester in 't schilderen van *détails*, in 't plastisch voorstellen, in het doen spreken en het laten denken zijner personen, en is het hoofd-idee in zijne stukken misschien minder

sonen, en is het hoofd-idee in zijne stukken misschien minder goed uitgewerkt, dan wordt dat minder goede ruimschoots opgewogen door het vele schoone, dat hij ons altijd te genieten geeft. Moge hij nog lang die frischheid behouden, waarmee hij de natuur weet weer te geven; moge hij zich niet laten afbrengen van de rigting, die hij zich in zijne novellen heeft gekozen, en die hem eene blijvende plaats in onze litteratuur waarborgt!

Uitweidingen als die op bl. 147 moeten wij hem echter ont-raden — hij zal ons, gelooven wij, gereedelijk willen toe-geven, dat die meer schaden aan den gang van zijn verhaal, dan dat zij het zouden versieren.

En als wij nu nog ten slotte een woord van lof hebben voor het plaatje, dat ons het »Kasteel te Hattem in de 17^e eeuw»

De opregte Haarlemsche courant, 26 februari 1858:

* * Bij de Boekhandel. Is. AN. NIJHOFF & ZOON, te
Arnhem, wordt uitgegeven:

DANIEL SILS

DOOR

J. J. CREMER.

Twee Deelen in gr. Octavo, met Vignet. Prijs f 5,50.

Bij denzelfden zijn nog Exemplaren voorhanden van den
GELDESCHE VOLKSALMANAK over 1853
tot 1857, waarin *Deinemen*, 't *Kriekende Kriekske* en
andere *Novellen* van denzelfden Schrijver voorkomen.

Leydsche courant, 24 december 1858:

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 23 December.

Eergisteren vervulde de heer J. J. Cremer, uit 's Gravenhage, in de vergadering der Leydsche afdeeling van de Holl. maatschappij van fraaije kunsten en wetenschappen de voor eenige dagen door ons aangekondigde spreekbeurt. Ten aanhoore van een talrijk publiek droeg hij de novelle *het kriegende kriegske* voor. Ofschoon dit verhaal bij velen zeker reeds bekend was uit den Gelderschen Volksalmanak voor 1857, werd het echter met gespannen aandacht, die nu en dan in luide bijvalsbetnigingen overging, aangehoord. En geen wonder. De verhalen van den heer Cremer mogen bij de lezing boeijen en meer dan eens zelfs treffen, zij, die den novellist nu of vroeger hoorden, weten hoezeer hij het verstaat — om nu niets anders te noemen — de in zijne verhalen optredende personen door zijne voordragt als levende voor u te doen staan. Wij uiten den wensch, en zij, die de laatste lezing bijwoonden, zonder twijfel met ons, dat de heer Cremer nog meermalen, al is het met eene bekende novelle, in ons midden zal willen optreden.

Utrechtsche provinciale en stadscourant, 30 december 1858:

*— Uit Leyden schrijft men ons:

De heer *Cremer*, de gevierde schrijver der *Be-tuwsche Novellen*, trad Dingsdag avond op in eene openbare vergadering der Leydsche afdeeling van de *Hollandsche Maatschappij voor fraaije kunsten en wetenschappen*, om aan de dringende uitnoodiging van het bestuur tot het houden eener lezing te vol-doen. Het bestuur zag er teregt geen bezwaar in, dat eene reeds in druk verschenen novelle werd voor-gedragen; — want de enkelen, die met den inhoud van den *Gelderschen Volks-Almanak van 1857*, be-kend waren, stelden op de voordragt van den Schrijver van het *Kriekende Kriekske* zeker veel prijs. Een talrijk en uitgezocht gehoor van wat achtbaar, eer-waardig, geleerd of krijgshaftig mogt heeten, meest van dames vergezeld, gaf een klaar bewijs van de hooge waarde, die men aan *Cremer's* verdiensten en begaafdheden toekent.

't Was bijna een preek, als men op de christelijke morale strekking acht gaf; maar ook geen preek, als men in aanmerking nam den persoon, de plaats, den vorm, het gevoel, den toon, en wat niet al eene predikatie kenmerkt. En al wordt daarbij niet gebeden en gezongen, toch is er gemeenschap tusschen hemel en aarde, als de ziel wordt bezig gehouden met de verschillende uitingen en kronkelingen van het menschelijk hart onder de meest afwisselende vormen en levenstoe-standen. — Menschenkennis en karakterkunde zijn uitstekende vereischten voor den volksleeraar, maar zij worden alleen door ervaring verworven, en dragen dan meer vruchten dan de grondigste lessen over de pastoraal. 't Was dan ook jammer, dat nog de een en de ander onder de toehoorders werd gemist, voor wien het niet ondienstig zou geweest zijn zich te kunnen overtuigen, hoe men de aandacht van een gehoor gespannen kan houden. Wat *Cremer* bezit, is eene gave, die elk redenaar behoeft, maar die

gehoor gespannen kan houden. Wat **Cremer** bezit, is eene gave, die elk redenaar behoeft, maar die zeldzaam wordt gevonden.

Cremer koos het *Kriekende Kriekske* tot onderwerp en gewis zonder eenig doel; — maar tegen zijn wil is de keuze veelbeteekenend en uiterst gepast geweest. Waar veel achterklap en laster heerscht, mag de moraal uit dat stuk zich wel doen hooren. Niet altijd geldt het een vrijadje of eene trouwpartij, maar op elk ander tooneel van het maatschappelijk gebied is het kriekende kriekske ook zoo menigmaal een beeld van den laster, die zoo moeilijk te vangen is. Niet allen zijn echter zoo grof in hun bedrijf als *Huibert* en grove *Mie* bij *Arie Ploegers*, — behendige sprongen als van het kriekende kriekske vindt men het meest, waar men als voor een goochelaars-tent het publiek tot zich trekt, uitschreeuwende: lool lool kom binne maar.

Cremer is minder vriend van het afschaffen dan wel van het verbeteren der kermis; — maar toch wil hij den dag des Heeren uitzonderen en eene luide toejuiching viel hem ten deel, toen hij zijn gevoel onbewimpeld uitsprak en de heerschende en ziekelijke philanthropie van onzen tijd uitmonsterde. Roerend vooral was de schildering van het tooneel, dat *Ploegers* dood voorafging en van dat ijskoude woord des geneesheers, als uit het leven gegrepen: „het is afgelopen; — blijf maar kalm.”

Kalm blijven. — Ja, dat willen we ook dan zelfs, al herinneren wij ons het verwijt van laster, dat ons trof van eene zijde, die zoo eerlijk moest wezen in haar oordeel. Kalm blijven; want geen dissonant mag zich doen hooren, waar verstand en hart harmonisch gestemd zijn.

Utrechtsche provinciale en stadscourant, 9 februari 1860:

* * * Op DONDERDAG 16 Februarij, des avonds ten 7 ure, zal de Heer **J. J. CREMER** eene zijner Over Betuwsche Novellen, getiteld: **het kriekende Kriekske**, in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen op de Mariaplaats voordragen.

De opbrengst zal grootendeels strekken ten voordeele van het Gasthuis voor Ooglijders.

De Entrée is bepaald op ééne gulden voor ieder persoon. Plaatskaartjes zijn tot en met Zaterdag den 11. te bekomen aan het Gebouw zelf.

*— Pas had dr. *Lindo* van Breda (en niet gelijk wij gister schreven van Arnhem) Woensdag voor een buitengewoon getal leden van 't *Nut* eene lezing gehouden over den duivel, of gister Donderdag trad de heer *Cremer* hier op, om ook over een duiveltje te spreken, dat zooveel kwaads in de wereld sticht: de laster. De heer *Cremer* droeg namelijk zijne bekende novelle 't *kriekende kriekske* voor. Velen kenden het stuk, maar met het schoone en goede mag men wel meer dan eens kennis maken; en wanneer buitendien hetgeen zoo keurig geschreven is, nog oneindig wint door eene voordragt, als die van den heer *Cremer*, dan is het niet te verwonderen, dat ditmaal niet de gewone leeszaal, maar de groote concertzaal eivol was met belangstellende hoorders.

Van de lezing zelve, een stuk dat door zoo velen beoordeeld en door allen steeds geprezen is, willen wij niets zeggen. Juist was de opmerking, dat het gemakkelijk is voor hem, die zit aan een welbereiden disch, met keur van spijsen en wijnen overladen, te gewagen van het verkeerde kermisvermaak; dat men dan ook het landelijk kermisvermaak vooral niet zoo zeer moet trachten op te heffen, als wel het te veredelen. Maar diep ingrijpend bovenal was de schildering van al het leed, dat door den laster gesticht wordt. Moge die schildering velen hebben afgeschrikt, om niet voort te gaan op den weg, die zeker door meer dan een der honderden toehoorders wel eens is ingeslagen!

De heer *Cremer* heeft gister voor 't zelfde edele doel gearbeid, waarvoor hij een jaar geleden ook optrad. De opbrengst der intreegelden was bestemd voor het *gasthuis voor ooglijders*, hier ter stede door prof. *Donders* opgericht. Morgen hopen wij het cijfer bekend te maken.

Voor hen die zich dezen avond in de zaal der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen alhier vereenigden was een genot bereid, eenig in zijne soort. De heer J. J. **Cremer** van 's Gravenhage trad daar als spreker op en droeg eene Betuwsche novelle voor, ten titel voerende: het kriegende Kriekske of krekeltje, dat overal kriegt maar zoo schaars zich laat vangen, onder welk beeld hij den laster voorstelde, die overal rondsluipst maar zoo schaars wordt ontmaskerd. — den laster die, uit zelfzucht en jaloerschheid geboren, een vader zijn braven zoon doet vervloeken, zijn onschuldige dochter doet verdenken, en sterven zonder hen te hebben geregtvaardigd; die twee minnende harten scheidt en den jongeling tot dronkenschap en ellende, het meisje tot kwijnend leven en vroegtijdig sterven veroordeelt. Wat al schoons was in deze uitstekende lettervrucht vereenigd: eene schildering van karakter met eene waarheid dat men de verschillende personen als levende voor zich zag; eene aaneenschakeling van schoone gedachten en tal van leerzame opmerkingen en nuttige wenken; een stijl zoo aangenaam, zoo boeiend als men slechts schaars ontmoet; een geheel eigenaardige, ja onnavolgbare verhaaltrant, en daarbij eene buitengewoon gemakkelijke en onderhoudende

voordragt.

Het geheel was van dien aard dat de hoog gespannen verwachting van velen, die den heer Cremer nooit gehoord hadden, nog verre werd overtroffen, en allen hartelijk instemden met de taal des Voorzitters dr. A. Rutgers van der Loeff van Leyden, bij de opening der vergadering gesproken, dat men hulde moest brengen aan den man, die dus zijne gaven ten beste gaf voor een weldadig doel, want de opbrengst der toegangbiljetten tot deze voorlezing was bestemd voor de zoo nuttige Kweekschool voor Zeevaart te Leyden, eene inrigting welke reeds rijke vruchten heeft gedragen. Wij verheugen ons ook in het belang dezer inrigting, dat de vergadering door een zoo talrijk publiek werd bijgewoond.

Algemeen handelsblad, 3 oktober 1864:

J. J. CREMER,
DISTELS IN 'T WEILAND.
 OVER-BETUWSCHE VERTELLINGEN.
 De **Distels in 't Weiland** zullen bevatten: I. Grietje op 't Hönings-arf. — II. 't **Kriekende Kriekske**.
 III. 't Paauwenveertje. — IV. Op de Kniehorst. — V. Braur Joapik. — VI. 't Blinkende Hoantje. — VII. Aan
 't Kleine Riviertje. (21060)
Iedere Over-Betuwsche Vertelling vormt eene Aflevering en wordt met eene
keurige Plaat uitgegeven en berekend à 90 Cent.

Algemeen handelsblad, 30 januari 1865:

J. J. CREMER,
'T KRIEKENDE KRIEKSKE
 is N°. 2 van **DE DISTELS IN 'T WEILAND**. Iedere Over-
 Betuwsche Vertelling met keurige Plaat kost 90 cent. (2099)

Algemeen handelsblad, 27 januari 1865:

Openbare Voordragt in Odéon
 DOOR DEN HEER
J. J. CREMER.
HET KRIEKENDE KRIEKSKE,
 op Vrijdag 27 Januarij 1865, des Avonds ten 8 Ure.
 Toegang-Biljetten a f 1 zijn te bekomen en Plaatsen te bespreken
 op Donderdag 26 en Vrijdag 27 Januarij van 10—3 Ure en des Avonds
 ten 7 Ure aan het Locaal. (1810)

Wij vestigen de aandacht op de voordragt, welke onze bekende novel-
 list de Heer J. J. Cremer, morgen avond in het Odéon zal houden.
 Hij zal bij die gelegenheid het **Kriekende Krieksche** voordragen.

Algemeen handelsblad, 30 januari 1865:

VERVOLG DER NIEUWSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, Zaterdag 28 Januarij.

Z. M. heeft op verzoek eervol ontslagen, als directeur van het postkantoor te Gorinchem, C. Sitter, behoudens aanspraak op pensioen.

Het „Kriekende Kriekske” heeft (in den goeden zin) niet zonder gevolg zijn „gekriek” door Amsterdam doen hooren. Althans de ruime zaal van het Odéon was gisteren avond ingenomen door een zeer talrijk uitgelezen publiek, zoodat hij, die verzuimd had vooraf eene plaats te bespreken, genoodzaakt was zich met een plaatsje onder de gaanderij behelpen. Het „Kriekende Kriekske” is eene aardige novelle, waarin op treffende wijze wordt aangetoond, hoe gevaarlijk de laster is en hoe schromelijk zijne gevolgen kunnen zijn. Het geheel werd door den Heer **Cremer** op uitnemende wijze voorgedragen en wij twijfelen geenszins of het is hem ten volle gelukt bij zijne toehoorders en toehoorderessen warme sympathie op te wekken voor de zachtzinnige, ongelukkige Hanneke en een levendigen afkeer tegen Mieke, de deerne met de spitse neus en de spitse kin, die werkelijk toont overeenkomstig het boeren spreekwoord den „duvel” in het lijf te hebben. Men denke echter niet dat het diertje, dat den titel der novelle uitmaakt, eenige rol in haar vervult. Het tegendeel is waar. De novelle heeft haren titel te danken

De opregte Haarlemsche courant, 17 november 1866:

* * Door **A. W. SIJTHOFF**, te Leiden, is algemeen verkrijgbaar gesteld:

NIEUWE OVER-BETUWSCHE VERTELLINGEN

DOOR

J. J. CREMER,

Grietje op 't Hönings-arf, — 't **Kriekende** Kriekske, —
't Pauweveerke, — Op de Kniehorst, — Bruur Joapik, —
't Blinkende Hoanje, — Oan 't Kleine Revierke.

Een deel van 19 vel in groot 8vo formaat, op stevig papier.

Prijs . . . f 2,90.

Te Haarlem, bij **JOH. ENSCHEDE EN ZONEN**

De opregte Haarlemsche courant, 6 maart 1868:

De opregte Haarlemsche courant, 23 november 1868:

ST. NICOLAAS-CADEAUX.
A. W. SIJTHOFF te Leiden heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld de navolgende
Werken van J. J. CREMER.

UIT HET LEVEN. — Beelden en Schetsen. — Driemaal gezien. Herinneringen aan Fidelius. — Wat Vader Harmsen vertelt. — Naar omhoog. — Wat ik hoorde en zag in den spoorwagen en binnen de wachtkamer. — Zes schetsen in eene lijst. Prijs f 1,50.
HETZELFDE, gebonden in linnen en verguld op snee „ „ 2,10.

TWEE NOVELLEN. — Portretten. — Kees Springer in en buiten de kerk. Met eene Lithographie „ „ 1,90.
HETZELFDE, gebonden in linnen en verguld op snee „ „ 2,50.

ARME SAMUEL. — Een verhaal. — Met eene Lithographie, Muziek en Zang. Derde druk. „ „ 1,80.
HETZELFDE, gebonden in linnen en verguld op snee „ „ 2,40.

DISTELS IN 'T WEILAND. — Grietje op 't Hönings-arf. — 't Kriekende kriekske. — 't Pauwe-veerke. — Op de Kuiehorst. — Bruur Joapik. — 't Blinkende Hoanje. — Aan 't kleine Revierke. — Met platen. Gebonden in prachtband en verguld op snee. Prijs „ 8,90.

Van deze novellen is ook eene goedkoopse uitgave verschenen onder den titel van:
NIEUWE OVERBETUWSCHE VERTELLINGEN. Prijs ingenaaid „ 2,90.

De opregte Haarlemsche courant, 29 november 1869:

ST. NICOLAAS-CADEAUX.
A. W. SIJTHOFF, te Leiden, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld de navolgende
Werken van J. J. CREMER.

UIT HET LEVEN. — Beelden en Schetsen. — Driemaal gezien. Herinneringen aan Fidelius. — Wat Vader Harmsen vertelt. — Naar omhoog. — Wat ik hoorde en zag in den spoorwagen en binnen de wachtkamer. — Zes schetsen in eene lijst Prijs f 1,50.

TWEE NOVELLEN. — Portretten. — Kees Springer in en buiten de kerk. Met eene Lithographie. „ „ 1,90.

ARME SAMUEL. — Een verhaal. — Met eene Lithographie, Muziek en Zang. Derde druk. „ „ 1,80.

DISTELS IN 'T WEILAND. — Grietje op 't Hönigs-arf. — 't Kriekende kriekske. — 't Pauwe-veerke. — Op de Kuiehorst. — Bruur Joapik. — 't Blinkende Hoanje. — Aan 't kleine Revierke. — Met platen. Gebonden in prachtband en verguld op snee. „ „ 8,90.

Van deze novellen is ook eene goedkoopse uitgave verschenen onder den titel van:
NIEUWE OVERBETUWSCHE VERTELLINGEN „ „ 2,90.

Rederijkers weekblad, 1869:

Onze provincie wordt tegenwoordig druk bezocht door specialiteiten op 't gebied der welsprekendheid. De novellist J. J. **Cremer** heeft te Leeuwarden en te Heerenveen gesproken; echter op laatstgenoemde plaats ditmaal niet met zooveel succes als ten vorige jare. „t Kriekende kriekske” is niet extra ontvangen. 't Lag echter meer aan den inhoud, dan wel aan de voordracht. De heer E. D. Dekker heeft in bezielde taal, tintelende van gloed en leven, meesterstukken geleverd te Sneek, Joure en Heerenveen. Hij is de man die gevoelt wat hij zegt, en tevens zegt wat hij gevoelt. „Zijne geestigheid lost zich op in zoovele vonken als ooit de meest gelukke vuurpijl schitterend kon te voorschijn brengen. Zijn satire is prikkelend als Spasische peper; zijn sarcasme is als de taal eens leeuws.” — De heer Victor

Vlaardingsche courant, 7 september 1870:

Ten voordeele van het Roode Kruis
VRIJDAG 9 SEPTEMBER 1870,
des Avonds ten Acht ure,
 IN DE ZAAL HARMONIE,
 LEZING VAN (OP VEREEREND VERZOEK)
CREMER'S „KRIEKENDE KRIEKSKE.”
 DOOR VINCENT.
 TOEGANGSBEWIJZEN ad 25 Cents, te verkrijgen bij den Heer BRÜCKWILDER, en op den avond der Lezing van af half zes ure, aan het Lokaal, — als wanneer tevens plaatsen kunnen worden besproken tot 7 ure, à 10 Cents.

Vlaardingsche courant, 10 september 1870:

Door ongesteldheid is de Lezing van „Cremer's **Kriekende Kriekske**”, ten voordeele van het *Roode Kruis*,
UITGESTELD TOT VRIJDAG 16 SEPTEMBER,
's avonds 8 ure,
 in de Zaal „HARMONIE”.
 KAARTEN zijn te bekomen à 25 Cts. aan het Bureau dezer Courant en op den avond der Lezing aan het Lokaal.

Algemeen handelsblad, 4 december 1870:

ZOOEVEN IS VAN DE PERS GEKOMEN:
J. J. CREMER,
OVERBETUWSCHE NOVELLEN.
 GRIETJE OP 'T HÖNINGS-ARF. — 'T **KRIEKENDE** KRIESKE. — OP DE KNEHORST. — 'T BLINKENDE HOANJE.
 PRIJS INGENAAID **f 0,50.** (35997)

Arnhemsche courant, 6 september 1871:

Prijs 50 CENT. } Grietje op 't Hönings-arf,
 't **Kriekende** Kriekske,
 Op de Kniehorst,
 't Blinkende Hoanje,
 DOOR
J. J. CREMER. } Prijs 50 CENT.
 Voorhanden bij K. VAN DER ZANDE.

Het vaderland, 3 november 1873:

A. W. SIJTHOFF te *Leiden* geeft uit:
'T KRIEKENDE KRIEKSKE.
 Overbetuwsche Vertelling
 DOOR
J. J. CREMER.
Prijs 15 Cents. (7652)

Algemeen handelsblad, 23 maart 1877:

Nieuwe, Geïllustreerde uitgave van de
Overbetuwsche Novellen en Vertellingen
van J. J. CREMER.
 Grietje op 't Hönigs-arf. — 't **Kriekende** Kriekske. — Op de Kniehorst. — 't Blinkende
 Hoanje. — Bruur Joapik. — Oan 't kleine Revierke — 't Pauweveerke. —
 Kruuzemuntje. — Van binnen en van buuten. — Op den zolder. — Mijn
 oude Jakob. — Een oudejaarsavond. — Tonen in den nieuw-
 jaarsmorgen. — Het jawoord. — Enz., enz.
 Aangemoedigd door de gunstige wijze, waarop de verschillende vorige edities van **CREMER'S OVERBETUWSCHE NOVELLEN EN ANDERE VERTELLINGEN** door het publiek ontvangen werden, heeft de Uitgever, nu de vorige drukken zijn uitverkocht, daarvan eene nieuwe uitgave ter perse gelegd, geïllustreerd met **PLATEN** van den Heer G. J. BOS. Ze verschijnt in afleveringen van 2 à 3 vel druks en zal compleet zijn in 25 afl. met **16 PLATEN**. Elke aflevering kost bij intekening slechts **25 CENTS**.
 De intekening is in iederen Boekhandel opengesteld. (11017)

Java-bode, 27 oktober 1877:

CREMER,
KRIEKENDE KRIEKSKE.
PAAUWE VEERKE.
HÖNINGS-ARF.
BRUUR JOAPIK.
BLINKENDE HOANJE.
50 ct. per stuk bij
5771 **VISSER & Co,**

Provinciale Brabantsche en sHerthogenboscher courant, 17 november 1877:

CREMERS beroemde Novellen,
in tien deelen, geheel nieuwe uitgave, on-
opengesneden. *Overbetuwingen:* 1. Grietje op
't Höningsersf, 't **Kriekende Kriekske**, 40 ct.
— 2. Op de Kneehorst, 't Blinkende Hoantje,
40 ct. — 3. Bruur Joapik, 't Pauweveerke,
40 ct. — 4. Kruuzemuntje, Van binnen en
van buiten, Oan 't kleine Revierke, 40 ct.
— *Novellen:* 1. Op d. zolder, Portretten, 40
ct. — 2. Winteravond, Mijn oude Jacob,
Wouter Linge, Wat vader Harmen vertelt,
40 ct. — 3. Oudejaarsavond, Tonen in d.
Nieuwjaarsm., 6 schetsen, 40 ct. — 4. Arme
Samuel, 40 ct. — 5. Kees Springer, 40 ct.
— 6. Driemaal gezien, Wat ik hoorde, enz.
Naar omhoog, Het jawoord, 40 ct. Deze
tien zeer nette deelen te zamen, geheel nieuw,
voor slechts f 3.
Daar de voorraad reeds nu niet groot meer
is, zijn spoedige bestellingen per post-
wissel zeer aan te bevelen.
Markt 's-Bosch, KLEIN.

Nieuws van den dag, 26 september 1878:

Eene Nationale Onderneming
 van **GERBROEDERS KOSTER** en goede vrienden met het Publiek te blyven!

Waarom dan nu iets wat niemand ons kan ontfangen en waarom moet Volgenoot als Partijder verlaten zijn staan kijken?

Vijf-en-Twintig Novellen en Vertellingen
 van J. J. CREMER, als: 1. Grietje op 't Hünings-arf; 2. 't **Kriekende** Kriekske; 3. 't Pauweveerke; 4. Op de Kniehorst; 5. Bruar Joapik; 6. 't Blinkende Hoantje; 7. Oan 't kleine Revierke; 8. Kruuzemunje; 9. Van binnen en van buiten; 10. Op den Zolder; 11. Portretten; 12. Een Winteravond; 13. Mijn oude Jacob; 14. Wouter Linge; 15. Vader Harmen; 16. Een Oudejaarsavond; 17. Toun in den Nieuwjaarsmorgen; 18. Zes schetsen in één lijst; 19. Kees Springer in de Kerk; 20. Kees Springer buiten de Kerk; 21. Arme Samuel; 22. Driemaal gezien; 23. Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen en binnen de Wachtkamer; 24. Naar omhoog; 25. Het Jawoord.

De eerste uitgave door Vijf-en-Twintig Novellen kostte zoo ongeveer f.42, en nu voor zoo'n prijs, 't is onbegrijpelijk, onverklaarbaar, hoe het mogelijk is, en toch... de Tien deelen samen op niets meer dan 40 Grote Taler.

Maar 't verwonderlijkste volgt nog achteraan.

Men weet dat wij gewoont als premien te geven, premien uit te loven bij wijze van instelling van Boon en dat bij een velen zoo gelukkig waren om Boon te vinden, doch, het Publiek niet altijd reden had over die instelling heeft geweten, wij, eenmaal, toen dat wij op dat punt werkelijk heksenmeesters zijn, en geen twijfel is dat in de eerste verte na te doen.

Let eens wel op:

Iedereen, wij zeggen iedereen, dus niet enkelen die een Boon vinden, doch allen ziedat ziedatheid, die voor zoo'n luttel prijs een serie van bevestigende Tien werken van J. J. CREMER koopt, krijgen daarbij present de groote Oeugraphie groot 15 bij 38 centimeters, bestaande in een getrouwe reet in beeldruk — een precht als een schilderij inde — van de wereldberoemde schilderij van DANTE VAN DER HELST, verbeeldende de Schuttersmaaltijd, die vanden van den bougen hien der Hollandsche Schutterschiet, die ons de herachtigste figuren uit den middeleeuwen tijd van ons voorgeslacht laat zien, geschilderd op den bestendich ter eering van den Ministeren vrede in den vierden eeuw. Deze recht Nationale en prachtige premie, welke van een geschilderd natwijzen te onderscheiden is, heeft een waarde van

DEERTIG GULDEN.

WACHT EVEN!!! No zal niet wel zeggen, ja, dat 't veel meer, heel goed, heel veel, maar als ik een velen groot schilderij te zien krijg, dat heel bij dat kleiner een heel en niet voor de Tien, en voor het openen en hoe verbaasd goedkoop het ook is, en het mijnen heel nog eenigzins bewaren!!!

Weten, wij hebben nog heksenmeesters te zijn en willen dat dan ook door daden toonen.

Iedereen, die voor slechts f.42 des Vijf-en-Twintig Novellen van J. J. CREMER bestelt, krijgt daarbij Cadeau de heerlijkste groote Oeugraphie.

De Schuttersmaaltijd,
 geheel opgemaakt op ruim en doek, gevermd en gezet in een fraaie, brende, vergulde lijst, geheel gerent out met een op te hangen. Het de teutelling van vanden bij heeren en konen en dat de teutering in den winkel hien met bij te loeken hien zijn, vullen we wel niet ingeven te zeggen. Danen moet nien bezaard, behoudend, vreden en veranderen wij dat toe der wille meer goede arde een aanblijft nu geen geld voren te zenden, want dan heet een oemalderie in de war. Wie er van profiteren wil moet ons slechts een briefkaart zenden, met duidelijke naam: skien zenden wij op het nummer 41 franco een bericht om den postbode of geld af te zenden, en ontvangt hiervan skien de aflevering zal geschieden. **GERBROEDERS KOSTER, Leliegrecht, Amsterdam.** (561)

Wat zegt gij nu wel van zoo'n prachtig aanbod?

Plaatsgebrek noodzaakt ons vele Advertentiën uit te stellen.
 Druk van **HOEBOEKEN & MAHRE** te Amsterdam

Algemeen handelsblad, 3 maart 1879:

In de vergadering van de Vereeniging Zelfstandig Godsd. leven, op a. s. Maandagavond in het lokaal Vereeniging, zal de heer L. Wilmans, daartoe uitgenoodigd, „t **Kriekende Krieksche**“, Overbetuwsche vertelling van J. J. Cremer, voordragen.

Rotterdamsch nieuwsblad, 20 mei 1879:

DAT ZAL AFTREK VINDEN!

Wegens overlijden van Mevr. de Wed. H. G. KOSTER Jr., moet een belangrijk gedeelte van ons fonds te godelde gemaakt worden. Wie dus van deze gelegenheid, om prachtige boekwerken bijna voor niemand te krijgen, wil profiteren, moet zich haasten. Wij bieden nu aan: Voor slechts f 2.50 in plaats van f 1.25, de 10 deelen. Novellen en vertellingen van J. J. CREMER, als:

1. Grietje op 't Hünings-arf; 2. 't **Kriekende** Kriekske; 3. 't Pauweveerke; 4. Op de Kniehorst; 5. Bruar Joapik; 6. 't Blinkende Hoantje; 7. Oan 't kleine Revierke; 8. Kruuzemunje; 9. Van binnen en van buiten; 10. Op den Zolder; 11. Portretten; 12. Een Winteravond; 13. Mijn oude Jacob; 14. Wouter Linge; 15. Vader Harmen; 16. Een Oudejaarsavond; 17. Toun in den Nieuwjaarsmorgen; 18. Zes schetsen in één lijst; 19. Kees Springer in de Kerk; 20. Kees Springer buiten de Kerk; 21. Arme Samuel; 22. Driemaal gezien; 23. Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen en binnen de Wachtkamer; 24. Naar omhoog; 25. Het Jawoord. 6200

Ieder die zoo'n stel van 10 deelen koopt voor den ongelooflijk lagen prijs van slechts f 2.50, krijgt daarbij cadeau een exemplaar van het beroemde werk: **JULES VERNE. De reis om de wereld in 80 dagen**, bewerkt door GERARD KELLER, met 56 fraaie platen. Dit werk kost overal f 1.50 en nu bij ons cadeau. Naar buiten tegen postwissel van f 2.50. **GERBROEDERS KOSTER, Leliegrecht, Amsterdam.**

De maasbode, 22 mei 1879:

Boekhandel van Wed. J. R. VAN
ROSSUM te Utrecht.

Heden is verschenen en alom te bekomen:

KRIEKENDE KRIEKSKE,
Betuwsche Gedichten
DOOR (980)
B. VAN MEURS.

Prijs f 0.70, franco per post f 0.75.

De tijd, 30 mei 1879:

ring kenschap voortgaat met het vermen-
ring van vinger groottesdeels aan de na-
tuurkrachten werd overgelaten. Spoedig ver-
wachte men dan ook gegevens omtrent de
resultaten van den nuwaer voortdurende ont-
vangen. De hoop werd uitgedrukt, dat de
Staatsbegroting voor 1880 de goede vruch-
ten van dezen arbeid zal dragen, en de voor-
dezen post uitgetrokken som aanmerkelijk
lager zal zijn.

„Kriekende Krieksko“.

Onder dien curieuzen titel verscheen
dezer dagen in den boekhandel der Wed.
J. B. van Rossum te Utrecht een nieuwe
dichtbundel van den zoo gunstig beken-
den, populairen schrijver B. van Meurs.
’t Zijn bevallige, lieve, deels snakerige,
deels sijn satyrische, deels naïef woen-
edige gedichtjes in den betwischen tong-
val. De Zangster van dezen dichter is te
nederig om rich met den leeuw, laat
staan met den nachtegaal, te meten,
en durft, zegt zij, slechts met den
krekel of ’t krieksko“ wedijveren; maar
zij tiereliert en kwinkelt zoo kranig en
zoo heerlijk, dat haar liederen inderdaad
wel een anderen titel dan den boven-
staanden verdienen.

Zoo denkt er, gelijk men hieronder
zien zal, ook de Betwaster of Betwaster
over, wien wij, om het eigenaardige van
het dialect, de beoordeeling van het oors-
toegezonden exemplaar oproepen, en
van wien wij thans het volgende schrijven
ontvangen:

’Twee k’ vur jaaren de Betwische No-
velles van Cremer lede, hi k’ ielke keer
plexier ien de sorige sprukaken, en kos
ik me nie houwen van lachen, s’ k’ zeg,
dat de spraak en de roemeren van ons
mensen zoo deujelijk wooren naogemaakt.
Maar ’t was altijd de spraak van de
Benjen-Betew en beizers out de con-
treje van Driel en daor-hin out; en ik
vur mien hi bever geloven, so ze ien
de Beven-Betew spreken, went daer
woon ik eijer, wit je.

’Nou hē k’ endelik mien zie! Dā bukske
van Van Meurs — s’ t Kriekende Krieksko“
hekt ’et, maar ’t is um de dood gin krieksko
of ’n hiepmke, en ’t mocht verrechtig wel
s’ t Nachtegoitje“ heiten — dā bukske
hekt me beter: ’t kumt meer met oaze
sprak overeen out. En ekfetiē mooi
ie ’t oök, vrebuk mooi! ’t Geest er
krek met s’ met die dingen van Cre-
mer: me koeren me j’ drun lachen
dā j’ lukt, en me koeren von je der
woorens haost um selawen of te
minste ’n traen ien de oogen kriegen,
zoo schou aendoendek kan ’t sime
weten. Daor hei j’ beverbeid: s’ t
mit leze geluut, s’ t Het Brude“, s’ t
Troat in den Rine“, s’ t Alletiedelof“ en s’ t
Verwilt“. Maar over ’t algemeen zien ’t

en Opdebosch rechtens. Dā salsimant
het Openbaar Ministerie. Mr. van Calster
is gelast met de verdelging van den be-
schuldigde.

Kerdijk is een man van middelmatige,
oor kleine dan groote gestalte; hij is ta-
melijk zwaarlijvig en heeft geheel het
uitzien van een goeden rustigen burger;
zijn haar is grijs zijn halsbaarden zijn wit;
zijn gelaatstrekken hebben geene bijzon-
dere uitdrukking. Hij is zeer net gekleed
in zwart laken en draagt een lange over-
jas. Toen hij binnen gebracht werd,
grootte hij bekeed de rechtbank.

Mr. van Calster verklaarde aan de recht-
bank, dat de betichte de zaak in het
fransch wenschte te behandelen.

Kerdijk knikte toestemmend. De be-
schuldigde verklaarde daarna te heeten
Henri Kerdijk, ond 56 jaren, gewezen
directeur eener bankmaatschappij, gebo-
ren te Rotterdam, zonder woonplaats in
België, thans aangehouden.

De Voorzitter. Gij zijt beschuldigd den
valsehen naam Karels te hebben gedra-
gen. Bekent gij dit misdrijf?

Kerdijk. Neen.

— Nochtans zijt gij in het register van
het hotel ingeschreven onder den naam
van Karlel.

— Ik heb dit niet gedaan, men heeft
mij het boek niet aangeboden.

— Hebt gij aan iemand gezegd, dat
gij Karlel waart?

— Neen, ik herinner mij dit niet.

— De geneseheeren verklaren dat 80
kun gezegd hebt dat uw naam was.

— Dat kan zijn, in het oogmerk na mijn
poging tot zelfmoord. Ik was toen niet
wel bij mijn verstand.

Kerdijk verhaalt, dat hij naar Antwer-
pen gekomen was, om zich het leven te
benemen. Toen hij in het Hotel St-Antoine
was afgestapt, ging hij onmiddellijk een
revolver koopen waarmee hij zich trachtte
dood te schieten. Die poging mislukte en
later bracht hij zich aan den hals een
snede toe met een scheermes; wat er
daarna gebeurd is, weet hij niet meer.
Op de kamer van Kerdijk heeft men een
brief gevonden, dien hij gericht had aan
den eigenaar van het hotel, en waarin
hij dezen verzoekt aan een zekere Daan,
te Rotterdam, te telegraphieeren dat Ka-
rels zich van kant had gemaakt. »Mijn
vrouw en kinderen zouden dan geweten
hebben dat ik het was.“ De betichte
houdt ten slotte staande, dat hij geen
valsehen naam heeft willen dragen, noch
zich verbergen. »Indien men mij mijn
naam gevraagd had, zegt hij, zou ik ge-
antwoord hebben, dat ik Kerdijk heette.
Ik wilde doen telegraphieeren, dat Ka-

De heer van Calster is daarmee afge-
voepen.

Mr. van Calster, verdediger, protesteer-
de, omdat de geneseheeren, die Kerdijk
verzoekt hebben, niet gedagvaard zijn.
Zij zijn de belangrijkste getuigen, die in-
lichtingen moeten geven over den toe-
stand, waarin Kerdijk zich bevond, na
zijn poging tot zelfmoord.

Na eene korte beraadslaging besliste
de rechtbank, dat de geneseheeren zullen
gedagvaard en de zaak aanstaanden
Woensdag zal voortgezet worden.

Kerdijk werd daarop naar de gevan-
gonie terugggebracht.

De berichtgever der N. R. Ct meldt
nog het volgende:

Ten tien uur was de gerechtzaal in
het paleis van justitie zeer bezet. In het
achterste gedeelte achter een hek, ston-
den veel nieuwsgierigen, meest mannen
uit de volkeklaas, met blauwe kleden
aan en petten op; in het midden van
het lokaal een menigte getuigen in ver-
schillende gedingen, die beiden op de rol
stonden. Aan het bovende op de
estrade zat het tribunaal. Het hofhoofd,
hooge, ruime lokaal werd tel door de
zen beschenen.

Ten 10½ uur werd Kerdijk voorge-
bracht. Hij was niet met den cellalairen
wagen, maar op zijn verzoek onder bo-
hoorlijk geleide per vigilante vervoerd.
Aan de linkerzijde der zaal, bij een kleine
deur, met het escorte verschijnende,
bleef hij in den oolair staan, naarzede,
keek schuw naar binnen, maar moest
natuurlijk toch vooruit en werd staande
voor de rechtbank geplaatst. Hij zag er
wel wat bleek, maar overigens welver-
rend uit, was met zorg gekleed in het
zwart, met witte das en bruine hand-
schoenen.

Bij het verhoor der getuigen was Ker-
dijk aanboudend op zijn gis, scherp
luisterende, teekenen van goed- en af-
keuring gevende, of den verdodiger roe-
pende om hem opmerkingen te maken.

Omtrent de reis van L. Pincolls, die,
gelijk wij reeds meldde, te New-York
is aangekomen, vernamen wij de vol-
gende bijzonderheden. Den 15^{en} dezer heeft
Pincolls op zijnen eigen naam voor zich
zelve, zijne vrouw en drie zoons vijf
plaatsen genomen aan boord der Germa-
nia, eene der snelvarende stoombooten
van de White Star Line, welke boot Zon-
dag 25 dezer des namiddags om 2 uur
te New-York is aangekomen.

Gelijk men weet, is P. met zijne fa-
milie den 14^{en} des namiddags uit Rotter-
dam vertrokken, in de richting naar Bel-
gië; den volgende dag om 3 uur kwam
hij te Liverpool aan en een uur later
stak de Germania in zee. Hij had dus
zijne reisroute zeer berekend.

aanders allemaal grappige, vrolijke stuks
 kes, waar geliekertied 'n boel wijsheid
 ien steekt. D'r zien inkelde ouwe ken-
 nissen bej, uut de *Illustratie* en uut *Rijn*
en Zang; maor die heur je alwer even
 gèrn: hoe dük da' je ze òk lèst, ze blie-
 ven aaltied nêj. Onder de aanderen heide
 òk wer vardekselde aordige dinger: »*Vao-*
der en dochter», dà 's 'n punkske; »*Kaotje*
van der Vliet» is raok, heur; »*Onder 't*
appelen schellen» en »*de Heks ien de Bètew*»
 zien zuuwer nao 't lèven geteikend. En wat
 die kùstelijke kiender-lietjes aongeeet, die
 onze Kunnegin zien aongebòjen, 't is
 zund, asdat er de wiès nie bëjateet, en dat
 't goeje mins zo zèker nog kwelkik ver-
 staon kan; maor dà 's juist òk awèr-
 niks: prefester Beijnen zal 't heur wel uut-
 leggen en verdeujeliken of uut de knùp
 doen, zou 'k dinken. — En dan alles
 zoo sitaal mooi op rièn! Mins, »Gròt-
 moeder» hê wel geliek, as ze zeit:
 »waor haol' ze 't van daon?»

»Vraagde nou: Zie je nou hillemaal
 tevreie, en hedde niks, gin ónen spièr,
 aon te mèrken?, dan mò 'k zeggen: jao,
 kiek, ik vur mien zou sommige woorden 'n
 bitje anders uutsprèken as de schriever.
 Maor dà kumt meschiens wèges 't rièm; en
 dan derbèj mò m'n nie vergèten, dat de
 sprök ien de Boven-Bètew òk al ver-
 schelt van dèrp tot dèrp. Bèj ons, dà 's
 te zeggen tusschen Aorem en Nimwège,
 zeggen ze nie »weerwolf» maor »wèrwolf»
 (En 't is bëj ons 'et echte wèrwolvenland!),
 nie »spreuwen» maor »sprauwen», nie
 »school» maor »schòl», nie »drempel»
 maor »dùrpel», nie »broek» maor »boks»,
 nie »perds» maor »pèrd», nie »vliën-
 der» maor »spannevogel», nie »wàscheel
 je?» maor »wàschel d'ou?» enz. enz.,
 en as ze daonig òrg vuul worren, gèven
 ze gin »trap», maor 'n »tramp» of 'n
 »schup».

»Èvel, da' duut er nie toe: die daor
 òver vilt (nie òver dèn schup, maor
 òver 't verschil van zò 'n paor woordjes,
 mein ik), dà 's òk maor 'n knièsoor. Ik
 zeg rondut, dat 'et »Kriekske» verduu
 veld goèd gekriekriekt het!

»WILLEM VAN DE MEULE.

»A..... (ien de Boven-Bètew),
 27 Mei 1879."

rels zich had van kant gemaakt, ten einde
 alle opschudding en schandaal te beletten."

Deze laatste verklaringen van Kerdijk

worden meermaals onderbroken door

snikken.

Slechts drie getuizen zijn gedagvaard.

De heer De Coninck politie-commissaris,

verklaart dat, toen hij geïraagd heeft

naar den naam van den zelfmoordenaar

in het *Hôtel St-Antoine*, men hem geant-

woord heeft, dat hij Karels heette.

Voorz. Hoe hebt gij later geweten, dat

het Kerdijk was?

Comm. Ik dacht dat die zelfmoord waar-

schijnlijk in verband stond met de vlucht

van de directeurs der *Africaansche Han-*

delvereeniging, welke ik door de dagbla-

den had vernomen. Daarenboven was op

de beurs het gerucht in omloop, dat een

dier bestuurders zich in onze stad van het

leven had beroofd.

Voorz. Hoe hebt gij de zekerheid ver-

kregen, dat het Kerdijk was?

— In de papieren van den betichte heb-

ben wij een... diploma, een document... enfin,

een stuk gevonden, waarin den naam van

Kerdijk stond. Wij dachten bijgevolg dat

de eigenaar er van Kerdijk was. (Dit stuk

was een maçonniek diploma, waardoor

den titel van Venerabel eener loge van

Rotterdam aan Kerdijk werd toegekend).

— Hebt gij Kerdijk ondervraagd?

— Neen.

De heer Cruyt, eigenaar van het *Hô-*

tel St-Antoine, verklaart dat, toen Ker-

dijk in het hôtel was aangekomen, hij

zijn naam niet opgegeven heeft. Men

heeft hem eerst zijn naam gevraagd, na

de poging tot zelfmoord.

Voorz. Kendet gij den naam van Ka-

rels reeds, toen men u den brief bracht,

waarin de betichte u verzocht naar Rot-

terdam te telegraphieeren?

— Neen.

— Kende de bediende hem, die u den

brief gebracht heeft?

— Ik geloof het niet, hij heeft hem mij

toch niet aangeduid.

— Welke som heeft men bij Kerdijk

gevonden?

— 250.000 nederlandsche galden in

bankbiljetten en ongeveer 1000 fr. ander

geld.

— Had de betichte veel reisgoed bij

Najaars-Aanbod om onze werklieden aan den gang te houden.

Voor den ongekend, ongehoord, onvergelykelyk lagen prijs van slechts f 2.50 leveren wij de **25 Novellen en Vertellingen van J. J. CREMER**, compleet in 10 deelen, alzoo slechts een dubbeltje voor iedere Novelle of Vertelling. Inhoud:

1. Grietje op 't Höningsarf; 2. 't **Kriekende** Kriekske; 3. 't Pauweveerke; 4. Op de Kniehorst; 5. Bruur Joapik; 6. 't Blinkende Hoanje; 7. Aan 't kleine Rivierke; 8. Kruuzemunje; 9. Van binnen en van buiten; 10. Op den Zolder; 11. Portretten; 12. Een Winteravond; 13. Mijn oude Jacob; 14. Wouter Linge; 15. Vader Harmen; 16. Een Oudejaarsavond; 17. Tonen in den Nieuwejaarsmorgen; 18. Zes schetsen in ééne lijst; 19. Kees Springer in de Kerk; 20. Kees Springer buiten de Kerk; 21. Arme Samuel; 22. Driemaal gezien; 23. Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen en binnen de Wachtkamer; 24. Naar omhoog; 25. Het Jawoord. (8049)

Dat is dan toch wel verbazend goedkoop, als men nagaat dat de eerste uitgave f 12.50 kostte. Zonder twijfel dus zal ieder, die CREMER's Novellen nog niet bezit, met graagte hiervan gebruik maken, te meer daar ieder besteller het recht heeft gratis voor zich er bij te doen vervaardigen 100 fraaie **Visitekaarten** op dof Bristol of glacé Victoria-carton. Dan nog bekemt iedereen daarbij als **buitengewone premie** een exemplaar van de prachtige Oleographie **De Schuttersmaaltijd**, groot 75 bij 38 Ned. duimen, welke vroeger bij uitgave f 30 gekost heeft, terwijl eindelijk ieder besteller daarbij nog een genummerden bon cadeau krijgt, waarvoor men er bij cadeau kan krijgen, door de Staats-Loterij uit te maken, een prachtige **Pianino** of een der 10 **Gouden Medailes** die wij voor deze aanbidding ter beschikking stellen. Aldus alles bij elkander te bekomen voor slechts f 2.50, of naar buiten tegen toezending van Postwissel aan **GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam**. Vervoeke vooral duidelijk op te geven wat op de Kaartjes moet gedrukt worden.

Nieuws van de dag, 8 januari 1880:

WATERSNOOD.

Eenige ongeëvenaarde aanbieding ten voordeele van de noodlijdenden door watersnood.

Voor slechts f 3.50 Tien deelen, bevattende: 25 Novellen en Vertellingen van J. J. CREMER, als: Grietje op het Höningsarf. — 't **Kriekende** Kriekske. — Driemaal gezien. — Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen enz. — Naar omhoog. — Het jawoord. — Een Oudejaarsavond. — Tonen in den Nieuwejaarsmorgen. — Zes schetsen in ééne lijst. — Aan 't kleine rivierke. — Kruuzemunje. — van Binnen en van Buiten. — Bruur Joapik. — 't Pauweveerke. — Kees Springer binnen en buiten de kerk. — Arme Samuel. — Op de Kniehorst. — 't Blinkende Hoanje. — Op den Zolder. — Portretten. — Een Winteravond. — Mijn oude Jacob. — Wouter Linge. — Wat Vader Harmen vertelt.

Niettegenstaande dezen buitengewoon lagen prijs van slechts f 3.50 (De eerste uitgave kostte f 12.50) bieden wij hierbij nog aan als cadeau het beroemde boek van **HILDEBRAND: de Camera Obscura**. Inhoud: Jongens. — Kinderrampen. — Een beestenspel. — Een onaangenaam mensch in den Haarlemmerhout. — Humoristen. — De familie Statok. — De aankomst. — De ontvangst. Hildebrand ziet de stad en Pieter verstout zich pot te spelen. Het Diakenhuismannetje vertelt zijn historie. — Er komen menschen op een kopje thee om verder het avondje te passeeren. — Pieter is waratie verliefd en hoe wij uit spelevaren gaan. — Varen en Rijden. — Genoegens smaken. — Een oude Kennis. — Hoe warm het was en hoe ver. — Hoe aardig het was. — Hoe voortreffelijk zij was. — enz. enz. (Om den geheelen inhoud op te sommen zou te lang zijn, genoeg zij het dat wij hier slechts één derde vermeld hebben.)

Niettegenstaande den lagen prijs van f 3.50 en het beroemde boek als premie er bij cadeau, wordt van elk verkocht Exemplaar **50 Cts.** afgezonderd en aan de **Watersnoods-Commissie** alhier ter hand gesteld. Mochten wij even gelukkig zijn in het bijeenbrengen van aardige, nogal beteekenende sommen zooals bij vroegeren Watersnood.

Naar buiten op ontvangst van Postwissel bij **GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam**.

gegeven de volgende werken van

J. J. Cremer:

Distels in 't weiland. Grietje op 't Hönings-arf. — 't **Kriekende** Kriekske. — 't Pauweveerke. — Op de Kniehurst. — Bruur Joapik. — 't Blinkende Hoanje. — Oan 't kleine Revierke. Met platen. Gebonden in 4° prachtband en verguld op snee f 8.90.

Overbetuwsche Novellen. Grietje op 't Hönings-arf. — 't **Kriekende** Kriekske f 0.50.

Overbetuwsche Novellen. Op de Kniehurst. — 't Blinkende Hoantje. f 0.50.

Overbetuwsche Novellen. Bruur Joapik. — 't Pauweveerke f 0.50.

Overbetuwsche Novellen. Oan 't kleine Revierke. — Kruuzemuntje. — Van binnen en van buuten f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Op den zolder. — Portretten f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Een winteravond. — Mijn oude Jakob. — Wouter Linge. — Vader Harmen f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Een oudejaarsavond. — Tonen in den nieuwaarsmorgen. — Zes schetsen in ééne lijst. f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Kees Springer in de kerk. — Kees Springer buiten de kerk f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Arme Samuel f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Drie-maal gezien. — Wat ik hoorde en zag in den spoorwagen en binnen de wachtkamer. — Naar omhoog. — Het jawoord f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Met 8 plaatjes. Gebonden en verguld op snee. f 2.50.

Overbetuwsche Novellen. Met 8 plaatjes. Gebonden en verguld op snee. f 2.50.

Overbetuwsche Novellen en andere Vertellingen. Met 16 plaatjes. Gebonden en verguld op snee . . f 4.50.

Voor Oud en Jong, voor Arm en Rijk, voor Groot en Klein, voor Jan en Alleman.

Voor den spot goedkoop prijs van slechts f2.50 in plaats van f 5, zooals ze overal kosten, bieden wij aan 10 deelen **Novellen en Vertellingen van J. J. CREMER**. Inhoud: 1. Grietje op 't Hönigs arf, 2. 't **Kriekende** Krikske, 3. Op den Kniehorst, 4. 't Blinkende Haonje, 5. Buur Jaopik, 6. 't Paauweveerke, 7. Een Winteravond, 8. Mijn oude Jacob, 9. Wouter Linge, 10. Wat vader Harmen vertelt, 11. Kees Springer binnen de Kerk, 12. Kees Springer buiten de Kerk, 13. Op den Zolder, 14. Portretten, 15. Oan 't kleine revierke, 16. Kruuzemuntje, 17. Van Binnen en van Buiten, 18. Een Oudejaarsavond, 19. Tonen in den Nieuwjaarsmorgen, 20. Zes schetsen in eene lijst, 21. Arme Samuel, 22. Drie-maal gezien, 23. Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen enz., 24. Naar Omhoog, 25. Het Jawoord.

Niettegenstaande deze buitengewone prijsvermindering, ontvangt ieder besteller hierbij Cadeau de magnifique Oleographie de **de schoone Italiaansche Vrouw** en 2 groote quarto Prentenboeken voor de Jeugd. Naar buiten tegen toezending van Postwissel waarop moet staan »voor **CREMER'S Novellen**», wordt dit magnifiek aanbod dadelijk afgeleverd. Men bedenke wel **CREMER'S Novellen en Vertellingen** komen nooit weer, de gevierde Novellist is helaas overleden. Wie een eer wil bewijzen aan zijne nagedachtenis, verzuime niet van deze zeldzame gelegenheid gebruik te maken. Bij **GEBROEDERS KOSTER, Le-liegracht, Amsterdam.** (4739)

Bataviaansch nieuwsblad, 22 juli 1880:

Bakhuizen van den Brink.

Wie denkt dan ook niet met genoegen aan zoo me-nige novelle terug?

Wie herinnert zich niet uit «*Het **kriekende** kri-kske*», de treffende vergelijking van het krekeltje met den laster. Hoe kan het eentoonig gepiep van dit diertje u het genot van een schoonen avond bederven, en toch, terwijl gij zijn vervelend geluid maar al te zeer hoort, kunt gij het dier zelf niet vinden.

Wie heeft niet hartelijk gelachen bij de lectuur van «*Jan 't kleine revierke*», wanneer hij kwam aan de be-

Algemeen handelsblad, 15 juli 1881:

Zie je! daar heb ik nu een Daalder voor over!!!!!!

CREMER. 5 deelen zamen voor **f 1.50.** Alle Overbetuwsche Novellen in 4 deelen en alle zijn gedichten 1 deel. Ze zijn mooi, hé! Ze zijn lief, niet waar, ik wilde ze wel gaarne bezitten en nog eens lezen en overlezen, als ze maar niet zoo duur waren.

Welnu!!!! Wij hebben nu gelegenheid gevonden ze **SPOT-, SPOTKOOP** aan te bieden. Ziedaar de 4 deelen Novellen bevatten die aardige verhalen:

Grietje op 't Hönings-arf. — 't **Kriekende** kriekske. — Op de Kniehorst. — 't Blinkende Hoanje. — Bruur Joapik. — Oan 't kleine rivierke. — 't Pauweveerke. — Kruazemuntje. — Van binnen en van buiten, enz.

De Gedichten bevatten o. a.:

"'t Beste Kiend", "'t Zonneke en 't Moantje", "Jaopik Peter van Huunze op de Zulveren Brulleft van den Dommenei van Randiek". Ook de andere Gedichten: "het IJs", "de Ziende", "de Rijke", enz. enz.

Nu, dat alles te zamen 5 deelen voor slechts **f 1.50** franco overal heen. De 4 deelen Overbetuwsche Novellen afzonderlijk voor **f 1.20** het deeltje, al de Gedichten afzonderlijk voor **55 Ct.** Men zende slechts Postwissel en schrijve er op "CREMER" aan **GEBR. E. en M. COHEN**, Magazijn van Goedkoope Boeken te Arnhem of te Nijmegen.

(27399)

Duitse vertaling uit 1880:

Das zirpende Grillchen.

Uebersetzt von W. Lange.

I.

Wahrlich schon drei Tage war es eine Hitze gewesen zum Ersticken.

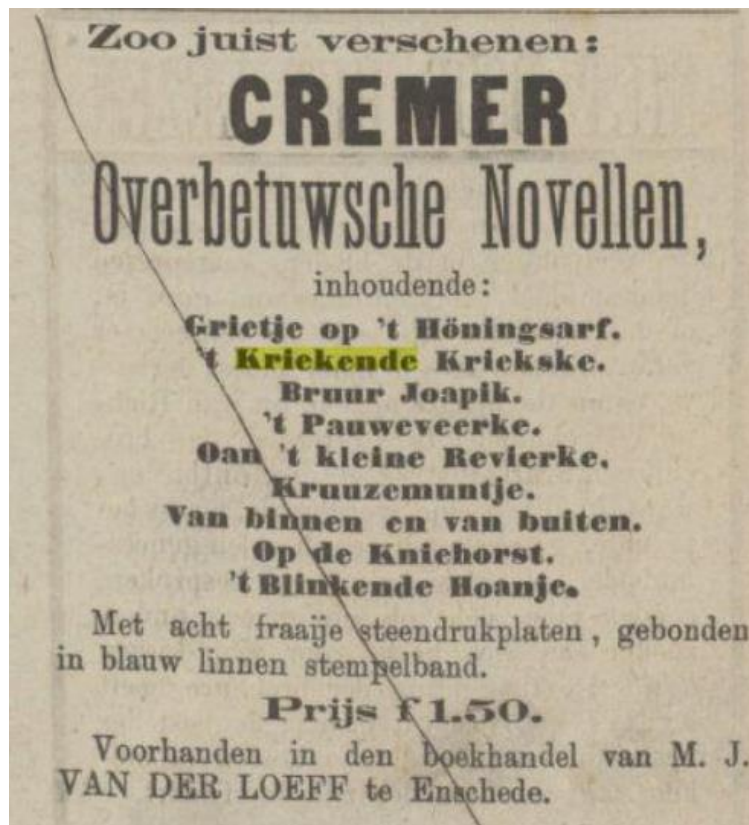
Heiß, brühheiß war es, und auf der Weide, wo das gemähte Gras hier gestreut und geharkt, dort in Schöber gesetzt oder aufgeladen wurde, sahen die Mannsleute und das Frauenvolk aus wie Dalköpfe; und sie tranken, was sie gerade kriegen konnten, aber zumeist und am liebsten kalten Kaffee oder Thee aus der Röhre eines Kessels.

Die Dorfuhr schlug zwölf.

Es war lustig anzusehen, wie Alles, was arbeitete, mit einem „Ach!“ „Endlich!“ oder „Zuckhe!“ Gabel oder Harte fallen ließ, und ein Jeder — nach Ruhe sich sehnend — ein längst begehrtet kühles Plätzchen sich aussuchte: sei's unter den Zweigen eines gestutzten Weidenbaumes oder in dem Schatten eines gerade geladenen Heuwagens.

Die mit Mittagskost gefüllten Töpfe und Soldatenkesseln gingen aus den Händen derer, die sie gebracht, in die der Rastenden über. Der Angriff ward allgemein und die Landleute, Jung und Alt, ließen sich die geschmorten Kartoffeln und die Schoten mit Mohrrüben herrlich schmecken und fanden es gar nicht schön, als sie mit der flachen Hand sich den Mund abwischen konnten, aber . . . erst tranken sie noch einmal und legten sich dann: der Eine ins Heu, ein Anderer ohne Weiteres auf den Bauch, ein Dritter in einen trockenen Graben und noch Andere blieben, wo sie waren, oder gingen gerade hin, wo sie meinten, daß sie am besten ein Stündchen ruhig schlafen könnten.

Tubantia, 13 augustus 1881:

Nieuws van de dag, 15 februari 1882:

[illegible]

Nieuws van den dag, 27 juni 1882:

Aanbieding voor iedereen voor f2.75.

J. J. CREMER, Overbetuwsche Novellen, Novellen en Vertellingen, te zamen 5 deelen met 16 platen.

INHOUD: Grietje op 't Honingsarf. 't **Kriekende** Kriekske. Op de Kniehorst. 't Blinkende Hoanje. Bruur Joapik. 't Pauweveerke. Kruzemunje. Van binnen en van buiten. Oan 't kleine Revierke. Op den zolder. Portretten. Een Winteravond. Mijn oude Jacob. Wouter Linge. Wat vader Harmen vertelde. Een Oudejaarsavond. Tonen in den Nieuwjaarsmorgen. Zes schetsen in éene lijst. Arme Samuel. Kees Springer in en buiten de Kerk. Driemaal gezien. Wat ik hoorde en zag in den spoorwagen en binnen de wachtkamer. Naar omhoog. Het Jawoord.

Bij deze 5 deelen geïllustreerde uitgaaf van CREMER's Meesterwerken zijn gevoegd de twee beroemde overschoone Oleographiën van F. CARL SIERIG.

I. Van het strand, ieder groot 52 bij 40 cM.

II. Naar het strand, Pendanten.

Dat alles bij elkander franco door het geheele land voor f 2.75. Bestel nu voor al uwe Huisgenooten, Vrienden en Bekenden zulk een prachtig aanbod en wacht niet te lang, want dat voor dit keurig aanbod liefhebbers zullen zijn is te begrijpen. Alléén verkrijgbaar bij C. STOUTER, Nieuwe Leliestraat 22, Amsterdam.

Voor buiten franco tegen postwissel à f 2.75.

(8286)

Nieuws van den dag, 8 november 1882:

Pakket No. 3 voor f 2.25.

J. J. CREMER, Overbetuwsche Novellen, Novellen en Vertellingen, te zamen 5 Deelen met 16 Platen.

INHOUD: Grietje op 't Honingsarf. 't **Kriekende** Kriekske. Op de Kniehorst. 't Blinkende Hoanje. Bruur Joapik. 't Pauweveerke. Kruzemunje. Van binnen en van buiten. Oan 't kleine Revierke. Op den Zolder. Portretten. Een Winteravond. Mijn oude Jacob. Wouter Linge. Wat vader Harmen vertelde. Een Oudejaarsavond. Tonen in den Nieuwjaarsmorgen. Zes schetsen in éene lijst. Arme Samuel. Kees Springer in en buiten de Kerk. Driemaal gezien. Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen en binnen de Wachtkamer. Naar omhoog. Het Jawoord.

ROLAND. Akademie-leven.

Prijs f 1.80.

 In dit Boek wordt het geheele Studenten-leven geschetst.

zegt: goede Boeken voor weinig
2, Amsterdam. Ook alles franco

(2982)

De Standaard, 20 november 1882:

13 extra keurige Prachtbanden voor den spotprijs van f 17.50.

DE COMPLETE WERKEN van J. J. CREMER,

zijnde al de navolgende:

Anna Roose, — Dokter Helmond en zijn Vrouw. — Tooneelspelers. — Daniël Sils. — Hanna de Freule. — Betuwsche Novellen, (Wiege-Mie, De rechte Jozef, De oude Wessels, De reis van Gerrit Meeuwse en zien Zoon naar de Amsterdamse Kermis, Deine-Meu). — Een Reisgezelschap, (Eene zoogmoeder, De Frausche Komiek, De vriend van den Huize, Het einde Ritter's Hans). — Kees Springer. (Een winternacht, Arme Samuel, Achter de sehermen, Het begin, Een dag in de residentie, Een dansles op de Meijdervoort, De Koffievrouw. — Kleine Vertellingen, (Twee families, Een winteravond, Oudejaarsavond, Mijn oude Jacob, Driemaal gezien, Naar omhoog, Wat vader Harmen vertelt, Portretten, Schuoden en Blazen, enz. enz.) — Fabrickskind en Werkman. — De Lelie van 's Gravenhage en Tooneelstukken, (Boer en Edelman, Emma Berthold). — Overbetuwsche Novellen, (Grietje op 't Hönigsarf, 't Kriekende Kriekske, Op de Knichorst, 't Blinkende Hoanje, Van binnen en van buiten, Aan 't kleine Rivierke, Bella Roel, 't Hart op de Veluw, Japik en Pleuntje, 't Reuske van 't Darp). — Vertellingen en Schetsen, (De Predikants-Dochter, Het Jawoord, 't Lot in den Kerkbuil, De Betuwsche Neef, Wouter Lingé, Op den Zolder, Monte Carlo, enz. enz.) — Het Orgel — Gedichtjes. — Gelegenheidsstukken, (De Reus van Antwerpen, Jan Pier en Kloas Klucht of geen klucht, enz. enz.) en een korte Levensschets van J. J. CREMER, door ARNOLD ISING.

Al die Werken Compleet bieden wij aan in 14 deelen, keurig netjes ingenaaid, voor den spotprijs van f 12.50, of in 14 extra keurige Prachtbanden voor den spotprijs van f 17.50.

En nu nog iets. Daar er velen in den lande zijn die de Werken van onzen VAN LENNEP, van onzen CREMER gezamenlijk bijeen in eigendon wenschen, stellen wij den prijs voor Van Lennep en Cremer samen, compleet in 27 deelen, netjes ingenaaid, op slechts f 22.50, en in 27 keurige Prachtbanden gebonden voor den spotprijs van f 32.50, dus tegen zoowat 24 Stuivers per Prachtband.

Onmogelijk zoude het zijn om het kostbaarste wat er is zoo spotgoedkoop te kunnen aanbieden, ware het niet gebeurd dat wij de banden hadden ineengeslagen en ze niet gezamenlijk hadden gekocht, gewis men zoude er thans minstens het dubbele voor moeten betalen.

NOG IETS. Belangrijk om te lezen: Daar wij het publiek in de gelegenheid willen stellen om VAN LENNEP en CREMER compleet nog vóór St Nicolaas te ontvangen, stellen wij u voor om niet te dralen met te bestellen teneinde teleur stelling te voorkomen. Op den Postwissel van f 12.50, f 17.50, f 22.50 of 32.50 op te geven wat verlangd wordt, de gelden kan men toezenden per Postwissel aan J. GILTAY & ZOON, Boekbinders te Dordrecht. Voor stipte aflevering blijven borg.

Rotterdamsch nieuwsblad, 1 december 1882:

18

tellen voor 3, en de Nos. 58/59 tellen voor 2 stuks.

NOG EENS:

Verbazend Goedkoop 20 Nummers voor f 2.—, 40 Nummers voor f 3.50, 60 Nummers voor f 5.— bij **GEBOEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam.**
Ook naar buiten franco te huis tegen Postwissel.

1. Het Gevonden Kind door G. DE BORDES. 2. Abyssinië en Koning Theodorus. 3. Grietje op 't Hönings-Arf, Overbetuwsche Novellen van J. J. CREMER. 4. Nederlandsche Volksromans door H. C. ROGGE, Fortunatus. 5. Nederlandsche Volksromans door H. C. ROGGE, Reinaert de Vos. 6. Reisherinneringen door P. VAN WOENSEL. 7. J. J. CREMER, 't Kriekende Kriekske, Vertelling. 8. Het jaar 1573 door P. C. HOOFT. 9. Het jaar 1574 door P. C. HOOFT.	26. Gewone Deugden met een Kransje, twee novellen door R. KOOPMANS VAN BOEKEREN. 27. De Wet der Stormen door F. W. C. KRECKE. 28. Schetsen met de Pen d. T. VAN WESTHREENE. 29. BRUUR JOAPIK, Overbetuwsche Novelle door J. J. CREMER. 30/31. Bloemlezing uit de Werken v. H. CONSCIENCE, 4 stuks. 34. Meteorologie door A. W. STELWAGEN. 35. Stroomen en Rivieren door H. STAHL. 36. Schetsen en Omtrekken door H. KNEPPELHOUT. 37. Oud Nieuws van den Nederl. Landbouw door W. C. H. STARING.
--	---

Nieuws van den dag, 13 januari 1883:

22. Nederlandsche Volksromans door H. C. ROGGE, Fortunatus. 23. Nederlandsche Volksromans door H. C. ROGGE, Reinaert de Vos. 24. Reisherinneringen door P. VAN WOENSEL. 25. J. J. CREMER, 't Kriekende Kriekske, Vertelling. 26. Het jaar 1573 door P. C. HOOFT. 27. Het jaar 1574 door P. C. HOOFT. 28. Nederlandsche Baker- en Kinderrijmen door J. VAN VLOTEN. 29. Bloemlezing uit de gedichten van J. J. L. TEN KATE. 30. Schetsen en tafereelen door Mr. J. VAN LENNEP. 31. Drie Volksliederen door Dr. JAN TEN BRINK. 32. De Stereoskoop door P. VAN DEN BURG. 33. Ontwikkelingsgeschiedenis van den vrijen handel door A. LAMMERS. 34. D. Sappa en Grietje Ulbes, schetsen uit de geschiedenis van de vervolging der Remonstranten in de eerste helft der 17e eeuw door H. C. ROGGE. 35. Amsterdamsche Avondkout door H. USB RANDS. 36. De verspreiding en bewarktuiging der Dieren door J. v. d. HOEVEN. 37. Palmerstone en Cobden, Twee levensschetsen door Dr. L. W. VAN DEVENTER. 38. Historiebladen door P. C. HOOFT. 39/42. Bladzijden uit het leven van HUGO DE GROOT door G. BRANDT en A. VAN CATTENBURGH, 4 stuks. 43. Beschouwingen over den doodstaat door JULES SIMON.	27. BRUUR JOAPIK, Overbetuwsche Novelle door J. J. CREMER. 48/51. Bloemlezing uit de Werken v. H. CONSCIENCE, 4 stuks. 52. Meteorologie door A. W. STELWAGEN. 53. Stroomen en Rivieren door H. STAHL. 54. Schetsen en Omtrekken door H. KNEPPELHOUT. 55. Oud Nieuws van den Nederl. Landbouw door W. C. H. STARING. 56. Het Biljart door Dr. BIERENS DE HAAN. 57. Telegraphie, populair behandeld d. W. VRUGGINK. 58/61. Gedichten van W. BILDERDIJK, 4 stuks. 62. Huishoudkunde door Mr. W. R. BOER. 63/64. Kijkjes in de Oude Schoolwereld door J. TER GOUW. 65. De Bosschen door Dr. N. W. P. RAUWENHOFF. 66. Koffie, Thee en Chocolade door O. DAMME. 67. Verdedigings- en Aanvals-Werktuigen door F. A. T. DELPRAT. 68. Versteeningen door Dr. T. C. WINKLER. 69. Boomen en Bosschen door Dr. D. J. COSTER. 70. De Waarde van Goed Voedsel door Dr. S. Sr. CORONEL. 71. DON CARLOS, Geschiedkundig tafereel door Dr. L. W. VAN DEVENTER. 72/74. Gedichten van L. VAN DEN BROEK, 3 stuks. 75. Iets over Gymnastiek door C. FOGTELOO. 76/77. Bloemlezing uit de Gedichten van Mr. J. VAN LENNEP, 2 stuks. 78. JOHANNES HUSS of het Concilie van Constanz door Prof. HENKE.
--	--

NOG IETS.

Voor buiten de stad moet men **Eén Cent** per Nummer meer betalen voor de franco ontvangst, dus als men 5 GOEVERNEURS en 10 PRESENTBOEKEN kiest, dan moet men 15 Cent meer, alzo f 1.65 zenden. Op den Postwissel of Briefkaart al de Nummers te schrijven die men verlangt.

NB. De Nos. 39/42 tellen voor 4. De Nos. 48/51 tellen voor 4. De Nos. 58/61 tellen voor 4. De Nos. 63/64 tellen voor 2. De Nos. 72/74 tellen voor 3 en de Nos. 76/77 tellen voor 2 stuks.

GEBOEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam.

Nieuws van den dag, 20 maart 1883

door O. DAMME. 11. 't Kriekende Kriekske, door J. J. CREMER. 12. Telegraphie, populair behandeld door W. VRUGGINK. 13. Iets over Gymnastiek, door C. FOGTELOO. 14. Gewone deugden met een Kransje, Twee Novellen, door R. KOOPMANS VAN BOEKEREN.	24, 25 en 26. Napoleon I en Fran- sen, door A. THIERS, 3 dln. 27. Stroomen en Rivieren, door H. STAHL. 28. Don Carlos, Geschiedkundig tafereel, door Dr. L. W. v. DEVENTER. 29. Historiebladen, door P. C. HOOFT. 30. Reisherinneringen, door P. VAN WOENSEL.
---	---

Ieder, die tien Nummers of Exemplaren bestelt voor slechts **Eén Gulden**, aldus één Dubbeltje per stuk, krijgt daarbij Cadeau: zoo'n prachtvolle, groote, platte Doos met 6 Spelen, als: Ganzenbord, Dubbel Zeppel, Tramwayspel, Skatingrinkspel, Arlequinspel en Doolhofspel. Alles opgeplakt op Bordpapier, keurig, netjes en fraai in kleuren gedrukt. **Ja, 't is waar, 10 Exemplaren uit de Alg. Bibliotheek, en die 6 keurige Spelen, bij elkander voor slechts Eén Gulden.**

Wie nu liever geen Spelen wil hebben mag in plaats daarvan nog 5 Exemplaren, dus 15 Exemplaren kiezen voor slechts één Gulden. Naar Buiten franco, als men 10 Centen bijdraagt in de kosten van verzending, dus tegen Postwissel van f 1.10 Ct. Men moet op den Postwissel de nummers schrijven, die men verlangt te ontvangen. (8648)

GEBOEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam.

Rotterdamsch nieuwsblad, 9 augustus 1883:

 DE KOOPIJES,
die op raken!

No. 1. J. J. CREMER Grietje op 't Honings-ari en 't Kriekende Kriekake, nu / 0.40.
No. 2. Op de Kniehorst en 't Blinkende Hoanje, nu / 0.40.
No. 3. Bruur Joapik en 't Pauwvoerke, nu / 0.40.
No. 4. Oan 't kleine Revierke, Kruunmuntje en Van Binnen en Van Buiten, nu / 0.40.
 No. 1—4 in eens genomen, nu / 1.25.
No. 5. Mr. J. VAN LENNEP. De Pleeg-zoon, in Prachtband, nu / 1.60.
 No. 6. De Letgevalen van Ferdinand Huijck, in Prachtband, nu / 1.60.
No. 7. Elisabeth Musch, in Prachtband, nu / 1.60.
No. 8. De Roos van Dekema, in Prachtband, nu / 1.60.
 No. 5—8 in eens genomen, nu / 5.75.
No. 9. CREMER, Werken compleet, 14 deelen, nu / 12.50, in 14 Prachtbanden nu / 17.50.
No. 10. VAN LENNEP, Werken compleet, 13 deelen, nu / 12.50, in 13 Prachtbanden, nu / 17.50.
No. 11. CONSCIENCE, Werken compleet, 66 deelen, prijs / 61.30, nu / 27.50; dezelfde 66 Werken in 41 Prachtbanden, prijs / 77.30, nu / 40.
 No. 9 en 10 in eens genomen, 27 dln., voor / 22.50, in 27 Prachtbanden voor / 32.50.
 No. 9, 10 en 11 in eens genomen, 93 deelen, voor / 47.50, of dezelfde 93 deelen in 68 Prachtbanden voor / 70.
't Zijn hier Werken, die den toets van beoordeeling hebben doorstaan en wondervol goedkoop worden uitgekoofd. *Mooier en beter vindt men het nergens, de toezending is franco thuis, onverschillig wat men kiest, na ontvangst Postwissel, waarbij, behalve 't verlangde Nummer, staat vermeld: EEN PRACHTVOL AANBOD.*
Verkrijgb. bij D. BOLLE, Bazaar van Goedkoopste Boeken, Hang bij de Vischmarkt, te Rotterdam. 27535
 Catalogus van in prijs verminderte Boeken op aanvraag gratis en franco.

Nieuws Van den dag, 20 september 1883:

Prijs / 7, nu / 1.90. No. 15. J. J. CREMER, Overbetuwsche Novellen, 4 deelen, samen nu / 1.25. Inhoud: Grietje op 't Honings-ari. — 't Kriekende Kriekake. — Op de Kniehorst. — 't Blinkende Hoanje. — Bruur Joapik. — 't Pauwvoerke. — Oan 't kleine Revierke. — Kruunmuntje. — Van Binnen en Van Buiten. No. 16. Diverse fraaie Romane. 3 deelen. Pr. / 8, nu samen / 1.—	No. 28. W. MESSCHERT. De Gouden Bruijloft, groote uitgave met pl. van Rochussen. In prachtband prijs / 2.70 nu / 1.30. No. 29. Aurora, keur van Proza en Poëzy, met keurige staalplaten, in prachtb. verguld op snee. Prijs / 4.90 nu / 1.25. No. 30. Licht, Liefde en Leven, onder redactie van J. F. BLAAUW, W. FRANKEN AZ., S. HOEKSTRA, C. W. VAN DER POT en anderen, 3 dln. Prijs / 6 samen nu / 1.25. No. 31. De twee groote schild-	Fabelboek, met gekleurde platen. Prijs / 1.50 nu / 0.90. No. 46. C. SCHMID. Bloemlezing, verhalen voor de jeugd, 3 dln. met pl., nu / 1.50. No. 47. FRANS HOFFMANN. Bloemlezing, diverse verh., 3 dln. met pl. Prijs / 3 nu / 1.75. No. 48. Antonie, De kleine Zwerfver, een verhaal met gekl. platen. Prijs / 1.25 nu / 0.50. No. 49. P. J. ANDRIJSEN. De Kolossus der 19e Eeuw, in Prachtb. Prijs / 4.90 nu / 1.
--	---	---

maar de voorraad moet weg, daarom al zijn het reeds zulke spotprijzen, geef ik aan ieder, die hieruit voor slechts / 3 koopt, nog Cadeau: Ten te. Een Lot van de Amsterdamsche Tentoonstelling. Ik behoeft niet te zeggen dat ieder, die de ruim 7000 kostbare prijzen gezien heeft, stellig een Lot wil hebben, maar buiten en behalve dat krijgt ieder bij elken koop van / 3 ook nog een gratis genummerden Bon, waarop men door aanwijzing der Staatsloterij een geheel 5 pCt. Oostrijksch Aandeel van fl. 300.000, fl. 50.000, fl. 25.000, fl. 15.000 enz., echter nooit minder dan fl. 600. — Spoed u thans om uit te kiezen. Wie voor / 6 kiest krijgt, 't spreekt van zelf, twee Loten en twee Bonnecadeau, enz. enz. — De toezending is franco thuis, onverschillig men voor minder of voor meer dan / 3 uitkeert. Op den Postwissel behalve de Nummers te schrijven: Najaars-Aanbieding.
Verkrijgbaar bij D. BOLLE, Bazaar van Goedk. Boeken, Hang b/d Vischmarkt, Rotterdam

Hoe is het mogelijk ?????

Cremer ... 2 Prachtbanden ... vol fraaie Platen voor f 3.50

Kent gij ze wel de beelderige Novellen? We bezitten die thans in 2 keurige Prachtbanden, zeer fijn bewerkt, met 16 fraaie Platen.

Ziehier wat ze bevatten:

Grietje op 't Höningsarf. 't **Kriekende** Kriekske. Bruur Joapik. 't Pauweveerke. Oan 't kleine Revierke. Kruuzemunje. Van binnen en van buuten. Op de kniehorst. 't Blinkende Hoanje. Op den Zolder. Portretten. Een Winteravond. Mijn oude Jakob. Wouter Linge. Wat vader Harmen vertelt. Een Oudejaarsavond. Tonen in den Nieuwjaarsmorgen. Zes schetsen in eene lijst. Arme Samuël. Kees Springer in en buiten de kerk. Driemaal gezien. Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen en binnen de Wachtkamer. Naar omhoog. Het jawoord.

Werkelijk, hoe onbegrijpelijk het ook schijne, die 2 prachtige werken van den eenigen genialen, beroemden CREMER, 2 Prachtbanden vol fraaie Platen, een sieraad voor elke Huiskamer, voor elk Salon, voor ieder huisgezin, waarin met fraaien druk al de boven omschreven staan, kosten *franco* overal heen slechts **f 3.50**. Men zende Postwissel, schrijve er op »Cremer» en het Prachtwerk ontvangt men *franco* van **Gebr. COHEN**, Magazijn van Goedkoope Boeken, te *Arnhem* of te *Nijmegen*.

cadeau te krijgen.

Doch dat is nog niet alles! Gij krijgt veel meer nog voor uwe 18 Stuivers, want wij geven er ook nog bij cadeau:

1. Een afdoend geneesmiddel voor een kranke Maatschappij (doelend op het Socialisme dezer dagen), door H. BARENDSSEN.
2. Vijf Photographie-Portretten van beroemde Nederlanders, en
3. 't **Kriekende** Kriekske, overbetuwsche vertelling door J. J. CREMER, 4e druk.

Dus wel te verstaan: 1. Oud Amsterdam. 2. Keurige Oleographie. 3. Platte Grond, nieuwe uitgave. 4. Socialisme. 5. Vijf Portretten. 6. Novellen van Cremer, en dat alles voor **90 Cts.** afgehaald of voor 95 Cts. per Postwissel te zenden *franco* door geheel het land.

Bij **GE BROEDERS KOSTER**, Leliegracht 28, Amsterdam.

** KOOG A/D. ZAAN, 1 Maart. Hedenavond trad alhier in *De Waakzaamheid* op voor eene goed gevulde zaal de heer J. M. van Aken van Amsterdam, die ten voordeele der volks-leesbibliotheek van het Nut „Het **kriekende** Kriekske” van Cremer, en „Eene heele lieve Verrassing”, van Justus van Maurik met veel talent voordroeg.

Deze lezing verschafte het bestuur dier bibliotheek ongeveer 75 gulden aan toegangsgelden, welke best te gebruiken zijn.

Nieuws van den dag, 16 juni 1891:

1 GULDEN inplaats van / 5.20.

Wie zal zulk een kostbaar boek voor den huiselijken kring voor slechts **EEN GULDEN** laten staan, te meer daar men het recht heeft uit onderstaande verzameling nog een Boekwerk er bij te kiezen:

1. **Dwarskijkersverzen**, Bokkesprongen van Ouden en Jongen. Vermakelijke lectuur voor Verliefden en niet-Verliefden, door **SERVAAS DE BRUIN**.
2. **Kijkjes in de Oude Schoolwereld**, door J. TER GOUW, 2 deeltjes.
3. 't **Kriekende** Kriekske, Overbetuwsche Vertelling, door J. J. CREMER.
4. **De Gedichten v/d Schoolmeester**, uitgeg. door Mr. J. VAN LENNEP.
5. **Oud en Nieuw**. Verzameling van Oorspronkelijke Gezelschapsliederen op algemeen bekende en zeer geliefkoosde zangwijzen, door W. METS Tz. (Vierde herziene en verbeterde druk).
6. **Uien en Pillen**. Vluchtige grepen. Grappige Schetsjes en Schalksche Rijmen, door JAN COURAGE (Tweede druk).

Alles franco thuis na toezending van postwissel aan **GEBROEDERS KOSTER**, Leliegracht 28. Amsterdam, of aldaar af te halen. — Op den postwissel te zetten: **ONUITPUTTELIJK AANBOD**, en het nummer 't welk men er bij verlangt.

Nieuws van den dag, 13 maart 1895:

van VAN LENNEP voor slechts / 7.50 in 12 prachtbanden.

En ten tweede: Alle Werken van J. J. CREMER, de complete CREMER eveneens in 12 keurig fraaie uniforme prachtbanden voor slechts / 7.50.

Alle werken van CREMER, Betuwsche Novellen: Wiege-Mie, De rechte Jozef, Deine-Men. — Een reisgezelschap. — Eene Zoogmoeder. — De Fransche Komiek, Ritter's Hans. — Kees Springer, Arme Samuël, Jacob, Wat Vader Harmen vertelt, Schudden en blazen, enz., enz. — De Lelie van 's-Gravenhage, Tooneelstukken. — Daniël Sils. — Anna Rooze. — Dokter Helmond en zijn vrouw. — Hanna de Freule. — Tooneelspelers. — Overbetuwsche Novellen: Grietje op 't Hönigsarf, 't **Kriekende** Kriekske, Bella Roel, Op den Zolder, Monte Carlo. — Het Orgel. — Gedichtjes, enz., enz., en een Levensschets van CREMER door ISING.

Alle werken van CREMER in 12 keurige prachtbanden slechts / 7.50. Alleen de rijk in goud bewerkte banden zijn den prijs waard.

?? Is dat gek hé? Is dat fraai hé? ~~Maar~~ Maar wij zijn nog niet gereed! Wie van dit koopje profiteert, kan bovendien nog rijk worden in een paar dagen.

Elk die een compleeten VAN LENNEP koopt voor / 7.50, rijk gebonden, krijgt bovendien geheel gratis een bewijs van aandeel in de toewijzing der 6 Premieloten ter waarde van / 508 — in Serie B van ons / 10,000 aanbod, welk bewijs later nog recht geeft op deelname aan de toewijzing van den hoofdprijs, bestaande uit 40 volle Premieloten ter waarde van / 5070.—

Evenzoo geven wij bij een compleeten CREMER in 12 prachtbanden, een dergelijk bewijs van aandeel, en die beide seriën, 24 prachtbanden, den compleeten VAN LENNEP en den compleeten CREMER, koopt, bekomt 2 bewijzen van aandeel in de toewijzing van een fortuin. Meer dan 1000 volle aandelen worden niet uitgegeven.

Op den te zenden postwissel zette men „PRACHTBANDEN-AANBOD“ benevens den titel van het verlangde en men ontvangt deze meesterwerken van Hollandsche romantiek franco uit de Magazijnen van Goedkoopse Boeken van **GEBR. E. & M. COHEN**, te Arnhem

De Graafschapbode, 1 februari 1896:

BARCHEM.

— Donderdagavond j.l. had hier de derde lezing in dit seizoen plaats. Als spreker trad op de heer A. K. E. Horst uit Lochem, die op meesterlijke wijze voordroeg „'t **Kriekende** Kriekske” van Cremer, en ons daarvoor eenen avond verschaft, even genotvol als leerrijk. Met een woord van hulde en dank aan den geachten spreker werd deze genoegelijke en onvergetelijke avond besloten.

Steenwijker courant, 22 februari 1897:

Arnhemsche courant, 17 juli 1905:

— Bij A. W. Sijthoff te Leiden is verschenen :
no. 1 van Leidsche herdrukken, drie der Over-
Betuwsche vertellingen van J. J. Cremer, nl. :
't Pauweveerke, 't **Kriekende** Kriekske en Kruuze-
muntje. Jammer dat het aardige boekje met
zoo'n kleine letter gedrukt is.

Nieuws van den dag, 18 juli 1905:

No. 1 van deze herdrukken brengt drie Overbe-
tuwsche Vertellingen van Cremer: 't Pauweveerke —
't **Kriekende** Kriekske — Kruuzemuntje.
Drie van zijne mooiste en fijnste schetsen. Men leze
of herleze ze eens. Wie ze niet kent — duizenden jon-
geren misschien — zal verbaasd staan van dezen ge-
voelvollen humor, van deze fijne observatie, van deze
bondigheid. Ze zullen verbaasd staan, want humo-
ristisch en is er tegenwoordig niet één; bondigheid
is evenmin bekend, en de observatie meent men
tegenwoordig eerst ontdekt te hebben.
Wie ze wel kent, zal ook genieten, vooral als hij
zich daarbij kan voor den geest brengen hoe Cremer
ze met zijn fluweelen stem voordroeg.

Algemeen handelsblad, 21 juli 1905:

A. W. Sijthoff te Leiden begint, à l'instar
van de „Zwolsche“, een reeks „Leidsche Her-
drukken“, een buitengewoon goedkoop uit-
gaafje, dat misschien wel mede zijn ontstaan te
danken heeft aan het plan om goedkoope lec-
tuur uit te geven van den heer L. Simons. In
het eerste deeltje, dat verschenen is, vinden wij
drie vertellingen van J. J. Cremer, „'t Pauwe-
veerke“, „'t **Kriekende** Kriekske“ en „Kruuze-
muntje“, de bekende lieve, och, misschien wel
wat te lieve maar toch zoo aardige vertellingen,
waarvoor indertijd op de Amsterdamsche H.
B. S. de heer Hagedoorn, die ze ons voorlas,
ons jongens wist te winnen.
Voor den prijs ziet dit boekje er werkelijk
nogal goed uit. Wel is de afstand tusschen de
regels wat klein, maar de letter is duidelijk.
Nog drie deeltjes met novellen van Cremer
worden toegezegd; verder werken van Van
Lennep, Vosmaer, Ten Brink, Gram, Keller,
Limburg Brouwer, Andriessen, Louwerse, ook
Da Costa, Vondel enz.
Een uitgaaf, waarvan de uitgever zeker plei-
zier zal beleven.

Nieuwsblad van Friesland, 22 juli 1905:

Ter Aankondiging.

De heer A. W. Sijthoff te Leiden zal, onder den titel van „Leidsche herdrukken“, een serie overdrukken geven van het beste uit de werken onzer meest bekende vaderlandsche schrijvers. Voor één dubbeltje heeft men dan een werkje van 78 bladz., met compressen en toch duidelijken druk, dus heel wat lectuur. Het eerste no. bevat Cremers Overbetuwsche novellen „’t Pauweveerke“ „’t **Kriekende** Kriekske“ en „Kruuzemuntje“. In volgende nos. zullen worden gegeven Van Lennep, Vosmaer, Ten Brink, Keller, Gram, enz.

De Tijd, 8 januari 1910:

lijk hij dichtede in het Vlaamsch het „Christelijk Liet“ Wilhelmus van Nassouwe, ons 2de volkslied. Ten slotte nog een woord over wat A. R. te T. in zijn hekeling noemt „de taal van het **Kriekende** Kriekske“. J. J. Cremer bezigde m. i. in zijn „Betuwsche en Overbetuwsche vertellingen“ zijn „Hanna de freule“, „Tooneelspelers“ enz. en in zijn tooneelstukken gewoon ons Nederlandsch, enkel iets aangepast aan de streek, waar zijn onderwerpen zich afspeelden (in Gelderland, Bommeler Waard enz.).

Het centrum, 7 januari 1911:

’s Avonds zat Herman te lezen bij Mama, of hij ging met Vader een »Singeltje om«.

Hij wist vader te wijzen het huis waar vóór 30 jaar Cremer was geboren, de schilder, die uit ’s-Hage in den zomer hier buiten op Oldenhof zulke mooie Geldersche novellen kwam schrijven: »Wiege Mie« en »de oude Wessels en zijn Gezin«, en »de Reis van Gerrit Meeuwsen« en »Deine Meu« en nu laatst »Pauweveerke« en »het **Kriekende** Kriekske«. Hij wist waar Lindo had gewoond, die voor zijn benoeming te Breda docent was aan ’t Arnhemsch gymnasium, en die zoo lekker »smitsen« kon in zijn »Brieven en Ontboezemingen«, zijn »Afdrukken van Indrukken«, zijn »Familie van ons«, en nu weer in zijn »Spectator«, die vóór twee jaar was geboren, en thans nog te Arnhem verscheen. En Josuë Witz, den drukker, kende hij ook; alles wat Roomsche kwam van daar, tot zelfs de seminarium-bulletins die hij straks uit Kuilenburg driemaal ’s jaars krijgen zou. Ook bij deken Brouwer mocht hij met vader al eens mee op bezoek. Maar in zijn verdere seminarie-jaren zal hij met dien merkwaardigen man en met de andere heeren van de pastorie veel vertrouwd worden.

Rotterdamsch nieuwsblad, 22 januari 1912:

Voorpoot van een krekel, in het middengedeelte het oor.

ger onder de insecten heeft zelfs romanschrijvers op stang gejaagd. De beroemde Charles Dickens schreef onder zijn beroemde Kerstvertellingen er één, die „'t Krekeltje aan den haard” heet en van onzen eigen Cremer is het „kriekende krieksken” een veelgelezen novelle. Maar menigeen zou op den duur het sjirpend krekellied eer ergerlijk dan aangenaam vinden: onze zenuwen krijgen 't zoo gauw te kwaad tegenwoordig.

Ondertusschen, al heeft de krekel een bijzonder ouderwetsch in zijn wezen, 't is toch geen Europeaan van origine. Met kakkerlak, schildluis en colorado-kever is hij te danken aan de koloniale expansie en

Nieuwe Hoornsche courant, 17 januari 1925:

— HAUWERT

Nut. — „Nut en Genoen” heeft Donderdagavond ten lokale van den heer Baas zijn eerste vergadering met dames gehouden in 1925. Door den voorzitter werd het groot aantal opgekomenen hartelijk welkom geheeten, in 't bijzonder den heer A. Laan en echtgenoot van Oostwoud. Mej. E. Laan—Gast was zoo bereidwillig hier eens een lezing te houden. Na lezing der notulen werd het woord aan de spreekster gegeven. De lezing was getiteld: „Het kriekende kriekske”, van Cremer. Met groote aandacht werd spreekster gevolgd, niet alleen om de mooie lezing, maar vooral om de mooie voordracht, die in Geldersch dialect werd weergegeven.

Nieuwe Hoornsche courant, 9 november 1925:

— BENNINGBROEK.

Nut „Nieuw Leven”. — De eerste Nutsbijeenkomst werd heden ten huize van A. Winkel gehouden. Door den voorz. R. Sasburg werden allen hartelijk welkom geheeten, waarna na een gemeenschappelijk gezongen lied, de secr. K. F. Nobel de notulen der vorige bijeenkomsten las, welke onder dankzegging werden goedgekeurd. — De penn. D. Rooker gaf vervolgens een overzicht van zijn finantieel beheer, waarvoor ook hem dank werd gebracht. De lezing van dezen avond werd gegeven door den heer W. F. van Wijk met „'t Kriekende Kriekske” van J. J. Cremer, een der mooie over-Betuwsche Novelletten met zedelijke strekking, hoe de laster verwoestend werkt op de maatschappelijke verhoudingen.

Rotterdamsch nieuwsblad, 16 september 1926:

lasting laten betalen. 3248
— A. C. v. d. G., alhier. Dat de Spanjaarden huiskrekels in kooitjes houden terwille van hun „gezag” en dat Dickens het „kriekende” kriekske” uit Cremer's Overbetuwsche novellen verewigde, schijnt voor u geen aanleiding om het concert achter uw behang aange naam te vinden. U kunt ze daar niet bereiken met de hand en ze zijn ook veel te vlug ter been om u dat gemakkelijk te maken. Strooi achter 't behang gelijke hoeveelheden fluornatrium en meel of gips vooraf goed vermengd. Komen de diertjes er niet achteruit om te eten? Dan zou men het mengsel des nachts op een schoteltje gereed kunnen zetten.

Het volk, 1 oktober 1927:

In de heropende zitting krijgt de verdediger mr. Roobol het woord.

Pl. zegt, dat deze zaak is blijven steken; het Hof zal hem niet beschuldigen de zaak te hebben laten vastloopen, maar pl. heeft wel gemerkt dat het Hof gewild had dat spr. op andere wijze in deze zaak was opgetreden. Pl. wijst er op, dat hij het Hof verzocht heeft de zaak te leiden zooals dit voor de waarheid het best was. Toen pl. het kilo zware dossier in handen kreeg, is hij naar Vroege gegaan, die alles voor gelogen verklaarde. Pl. heeft de schouders opgehaald, maar hij heeft gezegd „ik zal je gelooven, maar ik geloof, dat je liegt”. Pl. heeft hem den raad gegeven niet alles te ontkennen. Pl. dacht aan het **Kriekende** Kriekske van Cremer, het is een zaak die in dezelfde streek speelt als het verhaal. Het **Kriekende** Kriekske deed zijn geluid hooren, zonder dat men wist waar het vandaan kwam. Toen pl. zijn onderzoek had ingesteld, heeft hij het gevonden. Nadat pl. had gehoord dat mej. Have-man door een koopman in dekens was gehoord, heeft hij tot Blitterswijk gezegd: ga jij nu eens naar die vrouw die je kent en spreek met haar. Pl. heeft hoop, te hebben meegewerkt tot het vinden van een oplossing in deze zaak. Hij heeft zich steeds in verbinding gesteld met den prokureur-generaal en heeft van deze medewerking ondervonden. waar nl. hem dank voor

HERINNERINGSDATA.

5 Juni 1938

50 jaar geleden overleed de bekende Nederlandse schrijver Jacobus Johannes Cremer.

Aanvankelijk wijdde Cremer zich aan de schilderkunst onder leiding van den landschapsschilder F. H. Hendriks te Oosterbeek. In 1846 ging hij naar den Haag om daar zijn studiën voort te zetten, maar het groote enthousiasme, waarmee de zijn novellen, die hij tegelijkertijd schreef, ontvangen werden, deed hem besluiten aan het schrijven in het vervolg zijn krachten te besteden.

Vooraf bekend zijn zijn Overbetuwsche novellen, waarin men den schilder herkent, die een open oog heeft voor de eigenaardigheid van landschappen, zeden en gewoonten. Hiervan moeten genoemd worden: „Wiege Mie“, „Het **kruisende** Krikske“, „Het Pauwenveerke“, „Bruur Joepik“, „Kruisemuntje“ enz.

Ook vele romans („Daniël Sils“, „Anna Rooze“, „Dokter Helmond en zijn vrouw“), vertellingen en toneelstukken werden door Cremer geschreven. Veel van zijn Betuwsche novellen werden in andere talen overgebracht, in het Fransch en in het Duitsch. In zijn romans toonde deze schrijver een open oog te hebben voor de sociale kwesties; hij behandelde hierin de wereld der fabrieksarbeiders.

Zijn gezamenlijke werken zijn in 14 deelen uitgegeven.

Nieuwsblad van Friesland, 26 februari 1931:

Met geen könnink wil hie wiseelen.
Kik geen mensche non et oog.
Wacht slechts zègen van umhoog.
Löt zich liefst niet völ bedisselen.
Vuult zich frank en vrij en stark,
Zien ontspanning is zien wark.

Bovenstaande is overgenomen uit den bundel „Bij ons in 't land der Sakseren“, bijeenverzameld door Dr. J. Waterink. Hiermee naderen we de schoone Geldersche dreven, waar zoovele historie en romantiek zich heeft afgespeeld. Wij denken hierbij allereerst aan den schrijver van „**Kriekende** kriekskens“ en andere novellen, ons nagelaten door J. J. Cremer.

Ook tusschen het Over-Betuwsch, het Veluwsch en het Achterhoeksch schijnt nog verschil in uitdrukking, uitspraak en landaard te bestaan. In den geest van Jan van Riemsdijk, den dichter-zanger, die zoo typisch het Geldersche boertje uitbeeldt, geven wij voor de variatie nu eens een stukje uit een

Het vaderland, 8 mei 1933:

Een tweede fout in dit boek wordt gevormd door de onderschriften. Die zijn 'n enkele maal heel aardig, soms echter van een onplezierige onbenulligheid. Ze missen die echtheid, die voor de fotografie juist zoo'n levensvoorwaarde is. Onderschriften als: „Ich bin ja heut' so glücklich", wat toespeelt, op een film, die stom toevallig op het moment van de samenstelling aan de orde is en die later weer in het niet verdwijnt, of: „Het kriekende Kriekske", die den goeden Cremer plotseling probeert erbij te sleepen...., dat is geestelijk te goedkoop, te gemakzuchtig getiteld. En dat kan men van méér onderschriften getuigen.

Men heeft dit boek te mooi willen maken. Men heeft de samenstelling niet aan één fijnen geest opgedragen, maar aan een heel college van „deskundigen", die hier hun conferentie-resultaten aanbieden achter een

Nieuwsblad van het Noorden, 15 september 1934:

tleerend typeert.
Om her- en derwaarts uit het vele voor bovenstaande bewijzen te geven, J. J. Cremer bewees het met zijn „Betuwsche" en „Over-Betuwsche Novellen" (o.a. „de Reis van Gerrit Meeuwsen en zien zeun noar de Amsterdamsche karmis", „t Kriekende Krielske", „Kruuzemuntje"). Sterker bewijzen leverden later de gebroeders Halbertsma voor het Friesche dialect, dat in vele opzichten in een uiterst-gunstige positie verkeert, omdat het naast vele kleinere, plaatselijke dialecten als 't ware een Friesche taal bezit, waarvan ook de gebroeders Halbertsma zich bedienden. En om tenslotte nog een vermelding van recen-ten datum te geven, dicht bij huis, van onze naaste bureu, voor Drenthe — een provincie, die arm is aan eigen letterkunde —, schreef Houwink een bundel novellen en impressies, die zuiver dialect-literatuur mogen heeten.

Provinciale Overijsselsche en Zwolsche courant, 27 juni 1936:

ook gauw weer oaver. Taallesse kregen wi'-j van de baas — dät was de olde meneer Elberts! Dät er 'n stroate not die man is enuumd, dät ef mi'-j goed edoan! Now könt de olden nog is aan de jongen vertellen, wie meneer Elberts was. Wat kon die uut zo'n paer zinnechies wat uudaelen! A'j wat anleg adden, dan leerden i'-j iedere oavend 'n ele boel. En dan mosse goan veurlêzen! Ae, ik 'eur 't nog, al is 't meer as fiefstig joeur elêden. De Oaver-Betuwse novellen van Cremer — 't **Kriekende** Kriekse — 't Blinkende Hoanje — de reize van Gerrit Meiwsen en zien zeune Gijs noar de Amsterdamse Karmis — en dan van die „Hondententoonstelling". 't Was, o'j alles veur ow ogen zagen, as-tie zwoeure stemme dät zo prachtig zei. Nee, meneer Elberts, ik zal ow altied in ere ollen, al wör ik ook onderd joeur! En dan nog de dirrekteur van de Börger-oavendskoele. Ik nuume die niet 't laeste, umdä'k 't minste respect veur 'm ebbe! Nee, net andersumme! Dät was meneer Kuiper, Dr. H. H. Kulper. Die gaf ons lesse in Natuur- en Skeikunde. IJ liet ons völle moole proeven zien! 'n Prachtkere! Ik sie 'm nog lopen, 'n grote, förse man met 'n moole zwärte jasse an en de oge oed op! En skaessenrieden, dät e kon! Fijn eur. Laeter is e weg egoan! IJ was benuumd tot „Inspecteur van den Arbeid" en gonk noa Breda. IJ en meneer van Löben Sels waeren de eerste Inspecteurs!

Nieuwsblad van het Noorden, 1 september 1938:

Muzikantjes in huis, in den tuin en op het veld

Wie Cremers nu bijna vergeten Over-Betuwsche novellen heeft gelezen, kent het **kriekende** kriekse van naam en wie naast een ouderwetschen bakker met een oven woont of gedurende de vakantie op het land rust zocht, hoorde den kleinen muzikant of kreeg hem wellicht ook te zien, hoewel hij een nachtdier is, of eigenlijk geworden is door aanpassing aan de omstandigheden, die hij in ons land heeft gevonden. Het kriekse of heempje, de ietwat duidelijker als huis-krekel aangeduide diersoort, die Gryllus domesticus heet, is in Nederland en in andere landen ingevoerd, mogelijk van Madera, maar zekerheid bestaat hieromtrent niet. In elk geval zoekt het kriekse warme plaatsen op, die het vindt in bakkerijen maar ook in ouderwetsche boerenwoningen met openvuur, die er in Cremers tijd meer waren dan tegenwoordig.

Men kan echter ook buiten krekels hooren, vooral in droge streken en in bosschen op zandgrond, waar de veldkrekel en de boschkrekel op en in den grond wonen, maar waarvan de laatste vrij zeldzaam is. De eerste is onze grootste en zwaarst gebouwde krekel als men den tot dezelfde familie behorenden veenmol ultschakelt. Deze veenmol is berucht door zijn graven in den bewerkten tuingrond, maar voor den natuuronderzoeker is hij een zeer merkwaardig dier, door de geraffineerde aanpassing aan zijn onderaardsche levenswijze, waarvoor o.a. de voorpooten tot krachtige graafwerktuigen zijn geworden. Het is werkelijk de moeite waard om een veldkrekel en een veenmol met elkaar te vergelijken.

Trouw, 11 december 1980:

Het parool, 13 december 1980:

Meer info op: www.jacobcremer.nl

Laatst bijgewerkt op 12 januari 2022.